

ges ut av
Palestinagrupperna i Sverige (PGS).
Tidskriften kommer ut med
fyra nummer per år.
Presslagt 020212
Upplaga 2500
Foto framsida: Birgitta Elfström

Ansvarig utgivare
Lisa Norman

I redaktionen
Yvonne Fredriksson
Frank Fredriksson
Adnan Abou-Chakra
Ammar Makboul
Ken Schubert

Redaktör och layout
Håkan Brunnström

Innehållet
För innehållet i osignerade artiklar
svarar redaktionen
För innehållet i signerade artiklar
svarar respektive författare.
Redaktionen ansvarar inte för
insänt, ej beställt material.

Adress
Palestina Nu
Palestinagrupperna i Sverige
Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm
08 - 641 72 88
e-post
info@palestinagrupperna.a.se

Hemsida
www.palestinagrupperna.a.se

Prenumeration
Löpande 4 nummer per år: 90 kr
Institutioner 130 kr
Postgiro 55 57 21-0
Adress se ovan

Annonser
Helsida 2 500 kr
Halvsida 1 400 kr
Kvartssida 800 kr
ISSN 1100-4746

© 2002
Palestinagrupperna i Sverige
Tryckt hos Tryckverksta'n, Örebro

Innehåll

Öka pressen på Sharonregeringen!	3
Sharon har lärt av tidigare misstag	4
Sharons nya krig	6
Behöver statslösa palestinier skydd?	8
Tio nya bosättningar mellan juni och september	9
Pressklipp med kommentarer från israelisk press	10
Om terrorismen I	12
och II	13
Krönika Per Gahrton: Egypten - tillbaka till fronten?	15
Ockupationen måste upphöra!	16
Union of Palestinian Medical Relief Committes	18
Bibliotek i Shatila	20
Prova god mat från Mellanöstern	21
Bojkotten av Israel har tagit fart	22
Palestinafrågan inom socialdemokratien	24
Den blinda fläcken	26
Palestinsk opinion	27
PGS – organisationsinformation	28
BOKHANDEL	29
Aktiviteter till stöd för det palestinska folket	30

I detta nummer

Vi hälsar nya medarbetare välkomna. Magnus Cedergren f.d. vicekonsul i Jerusalem skriver om Sharons politik. Birgitta Elfström från Migrationsverket belyser frågan om palestinernas rätt till skydd med anledning av den rådande läget i Palestina. Monika Svensson rapporterar om situationen i de palestinska byarna efter ett besök på Västbanken nyligen. Joakim Johansson från Olof Palmes Internationella Centrum skriver socialdemokratins politiska Mellanösternhistoria, ett inlägg som vi gör vissa invändningar mot.

Som vanligt medarbetar olika delar av redaktionen och våra trogna vapendragare Mustafa Barghouthi och Per Gahrton. Den förre besökte nyligen Sverige och har ett intressant inlägg på sidan 6.

Trevlig läsning önskar

Redaktören Håkan Brunnström

Öka pressen på Sharonregeringen!

För snart fyrtio år sedan, 1953 gav en israelisk befälhavare följande order till sina soldater inför angreppet på den palestinska byn Kibiya: "Angrip byn, ockupera de och gör så stor skada som möjligt på allt liv och all egendom". Befälhavaren var Ariel Sharon som fyrtio år senare leder sin regering under samma motto.

De senaste månaderna har den israeliska militären systematiskt gått till angrepp på den civila infrastrukturen inom de palestinska områdena. Militären har förstört bostäder och gjort hundratals människor hemlösa, de har förstört flyplatsen och hamnen, radio- och TV-stationer. Ockupationen och avspärningarna gör det omöjligt för ungdomarna att delta i skolundervisningen och gör det omöjligt för vanliga människor att ta sig till sina arbetsplatser. Sharon angriper till och med de ofödda barnen genom att förhindra deras mödrar att passera vägspärrarna för att komma till sjukhus och föda sina barn.

I Israel finns ett motstånd mot Sharons politik, det är inte stort men det växer. Vi måste stödja de modiga människor som med stort civillurage kämpar mot ockupationen i Gush Shalom, "Kvinnor i Svart" och andra fredsrörelser. Vi måste också stödja de soldater som vägrar att tjänstgöra på ockuperat område. De måste få känna att de har omvärldens stöd så att motståndet kan växa.

Vi måste också öka vårt stöd till den palestinska befolkningen genom ökat vårt solidaritetsarbete, väcka opinion genom möten och demonstrationer. Vi skall kräva att det finns internationella observatörer i Palestina för att bevaka utvecklingen. Vi måste vara på plats tillsammans med andra solidaritetsorganisationer för att kunna dokumentera alla brott mot mänskliga rättigheter.

- Vi kräver av Sveriges regering att den ställer hårdare krav på Israel att följa Genèvekonventionen.
- Vi kräver av Sveriges regering att den inom EU verkar för att upphäva de förmånliga israeliska handelsavtalen med Europa tills dess att ockupationen upphört!

Palestinagrupperna i Sverige

Förbundsstyrelsen

Damaskusporten Jerusalem – palestinier under ständigt militär övervakning. FOTO: Håkan Brunnström.

Sharon har lärt av tidigare misstag

Av Magnus Cedergren
Frilansskribent och
f.d. svensk vicekonsul i Jerusalem

Den här gången ser det ut som om Sharon kommer att lyckas med sin strategi att dra en parallell mellan den nu över 50-åriga konflikten som pågår i Mellanöstern och det som hände i New York den 11 september.

Redan dagarna efter katastrofen på Manhattan försökte Sharon dra den parallellen och, som han då trodde, utnyttja situationen till att flytta fram positionerna. Bara dagarna innan hade Sharon

utsatts för ökande påtryckningar från omvärlden att, i enlighet med ett amerikanskt fredsinitiativ, frysa expansionen av israeliska bosättningar på ockuperad palestinsk mark. Något Sharon till varje pris vill värja sig undan. Efter de tragiska händelserna i New York såg Sharon en möjlighet att både ändra dagordningen och samtidigt närma sig den amerikanske presidenten.

Redan på natten efter attackerna i USA rullade israeliska stridsvagnar in i staden Jenin på Västbanken. Nio palestinier dödades och ett femtiotal skadades vid den israeliska attacken. Några dagar senare utökades den israeliska offensiven ytterligare. Israeliska styrkor understödda av stridsvagnar gick sedan in i den palestinska staden Ramallah på Västbanken. Samtidigt genomfördes en omfattande attack i luften, till sjöss och på marken mot palestinska ställningar i Gazaremsan efter att israeliska stridsvagnar och schaktmaskiner skövlat palestinska bostäder i Gaza en halv kilometer in på palestinskt territorium. Även i Betlehem trängde den israeliska militären in på palestinska områden.

Men Sharon hade missbedömt situationen och hans strategi misslyckades. Då, några dagar efter de katastrofala attentaten i New York, var Bush angelägen om de arabiska ländernas stöd i jakten på Usama bin Ladin. Bush var inte betjänt av en upptrappning av krisen i Mellanöstern. Efter påtryckningar från USA och andra länder, däribland Sverige, tvingades Sharon avblåsa offensiven och dra tillbaka sina styrkor efter att Arafat beordrat sina styrkor att inte skjuta mot israeliska trupper, inte ens i självförsvar. USA:s utrikesminister Powell gratulerade Sharon och Arafat till att de åstadkommit en betydande nedtrappning av våldet. Några dagar senare förklarade Bush att bildandet av en palestinsk stat alltid varit en del av USA:s vision för Mellanöstern.

Trycket från USA fortsatte att öka. Powell kallade Västbanken och Gaza officiellt för "Palestina" för första gången i ett tal där han drog upp linjerna för den framtida amerikanska Mellanösternpolitiken. Till Sharons förtret krävde Powell ett slut på såväl bosättningspolitiken som okkupationen. Samtidigt meddelade Powell att han utsett en ny rådgivare för Mellanöstern, Anthony Zinni, som omedelbart skulle bege sig till regionen för att sätta ytterligare press på parterna i konflikten.

Sharon utnämnde genast generalmajor Meir Dagan, känd som hårdför hök, till att leda den delegation som fick till uppgift att förhandla med Zinni. Utnämningen var en tydlig signal till USA om att Sharon inte var intresserad av långtgående politiska diskussioner. Diskussioner som bara kunde leda i en riktning, en återgång till det amerikanska fredsinitiativet med en frysning av den israeliska bosättningsexpansionen som följde. Strax därefter påbörjade Sharon en ny

"Vi har blivit påtvingade ett krig, ett terrorkrig", sade Ariel Sharon i ett TV-tal till det israeliska folket och drog paralleller till USA. "Precis som Förenta staterna för ett krig mot internationell terrorism och använder all sin makt mot terror, så skall också vi göra."

Liksom Bush, förklarade Sharon att det kommer att bli ett långvarigt krig: "Tro inte på falska profetior och bli inte missledda av löften om snabba resultat. Denna kamp är inte lätt. Den kommer inte att bli kort. Men vi kommer att segra." Och precis som Bush lade Sharon allt ansvar i händerna på en person – Arafat. "Israel börjar inga krig", sade Sharon och glömde i upphetsningen att det var Israel som först gick till attack i såväl Suezkriget 1956 som i sexdagarskriget 1967, då resten av det historiska Palestina, Västbanken och Gaza, ockuperades. "Detta terrorkrig, liksom tidigare, har tvingats på oss. Vi vet vem som har tvingat det på oss. Vi vet vem som är skyldig. Vi vet vem som är ansvarig. Arafat är skyldig till allting som händer här."

kampanj på de palestinska territorierna. I efterhand förefaller syftet ha varit att underminera möjligheterna för det amerikanska sändebudet genom att provocera fram ett nytt attentat från palestinska extremister, och därmed lägga skulden på Arafat. Den 22 november dödas 5 palestinska barn på väg till skolan av en israeliska mina som exploderade. Dagen efter skjuts 15-åriga Wael Radwan ihjäl på vägen till begravningen av de fem barnen. Samma dag dödas två kusiner utanför Nablus på Västbanken av israelisk stridsvagnseld. Mahmoud Abu Hanoud, en ledande Hamasaktivist, och hans två bröder "elimineras" i Gaza. Ytterligare en palestiniere dödas när en taxi beskjuts med israeliska granater i södra Gaza. Två dagar senare skjuts en palestiniere från ett flyktingläger ihjäl av en israelisk krypskytt utanför en moské i Betlehem. Fyra dagar senare dödas ytterligare en palestiniere av israeliska kulor i Gaza. Samma dag dödas två palestiniere vid en israelisk vägspärr på Västbanken när israelisk militär öppnade eld. Ett par dagar senare dödas en tioårig pojke av att israeliska granater träffar hans hus.

Dagen efter utlöser två palestinska självmordsbombare två explosioner i centrala Jerusalem och nästa dag spränger ytterligare en palestiniere sig i luften. Ett trettiotal oskyldiga israeler följer sina bödlar i döden. Flera hundra personer skadades. Sharon, som var i USA för att träffa Bush, återvände omedelbart till Israel och vederläggningen lät inte vänta på sig. Palestinska mål angreps från luften med både helikopter och stridsflyg i Gaza och på Västbanken. Arafats högkvarter i Gaza och Ramallah utgjorde symboliska mål för attackerna.

Den här gången lyckades Sharon bättre. Inga kritiska reaktioner mot Israel har hittills hörts från Bush, som efter framgångarna i Afghanistan inte längre förefaller ha samma behov av arabländernas stöd i kampen mot bin Laden. Sharon tolkar det som att han fått grönt ljus att trappa upp

kampanjen mot Arafat.

"Arafat är det största hindret för fred och stabilitet i Mellanöstern", dundrade Sharon inför sina landsmän i sitt TV-tal. Ett betydligt större hinder för fred är Sharon själv, som har mer gemensamt med Hamas, som inte heller har några som helst tankar på att det historiska Palestina kan rymma två folk sida vid sida i fred med varandra. Vare sig Sharon eller Hamas är intresserade av några förhandlingar som innebär en delning av territoriet. För båda gäller allt eller inget. Arafat har snarare mer gemensamt med Shimon Peres och det israeliska arbetarpartiet, som båda har accepterat att de två folken inte har något annat alternativ än att lära sig leva med varandra. Frågan är bara var gränsen mellan de två staterna ska gå – och det är en nog så knepig fråga.

*Orient House i Östra Jerusalem, familjen Husseinis residens och palestinsk "borgmästarbostad" – sedan hösten 2001 beslagttaget av Israel.
FOTO: Yvonne Fredriksson.*

Ariel Sharon föddes 27 september 1928, i Kfar Malal, som Ariel Scheinerman.

Bor på en Negev ranch som heter Havat Hashikmim. Han ockuperar också ett hus i Östra Jerusalem.

1954 ledde Sharon en hämndaktion mot byn Qibya, under vilket hus bombades medan folk fortfarande fanns kvar i husen.

16 september 1982 tillät Sharon kristna falangister att gå i flyktinglägren Sabra och Shatila för att leta efter "terrorister". Massakern som följde ledde till en statlig undersökningskommission ledd av högsta domstolens ordförande Kahan.

Kahankommissionen fann att Sharon inte gjort tillräckligt för att hindra mordandet som utfördes av den kristna milisen. Sharon tvingades avgå som försvarsminister

"Alla judar har rätt att besöka tempelberget" sade Sharon när han besökte tempelberget (Haram Al Sharif) 28 september 2000. Dagen efter bröt Al Aqsaintifadan ut.

Källa: Ha'aretz

Sharons nya krig

av Mustafa Barghouthi

Mustafa Barghouthi – läkare och ledare för UPMRC. FOTO: Anne Sörman.

Den israeliska regeringen inledde året med att offentligt börja anfälla en tredje komponent i det palestinska civila samhället som är stadd i snabb utveckling. Såväl arresteringen av mig som angreppen på mig och på medlemmar av internationella delegationer som besöker Västbanken och Gazaremsan utgör kulmen på en serie svårigheter som vi konfronterats med kontinuerligt under det senaste besöket en internationell delegation på 450 personer gjorde.

Genom sina extrema reaktioner på det arbete som utförs av, och närvaron av, dem som engagerar sig i icke-våldsaktiviteter på gräsrotsnivån har Ariel Sharon och hans regering avslöjat att man är medvetna om att denna rörelse försvagar Sharons rasistiska klassificering av det palestinska folket och dess ledare.

Under de senaste femton månaderna har Israels regering och media gång på gång försökt dela in palestinerna i två stereotypa kategorier: de som befinner sig under den palestinska myndighetens paraply respektive de som sympatiserar med Hamas och de islamistiska fundamentalisterna.

Denna bestämda kategoriindelning har varit viktig för den israeliska propagandan: genom den har man delat upp det palestinska samhället i dem som stöder fundamentalism respektive dem som stöder en autokrati. Denna israeliska kategoriindelning har gjort det möjligt för den israeliska regeringen att ge sken av ett helt igenom militariserat motstånd mot ockupationen, i synnerhet vid den visuella återgivningen av extremistgrupper. Denna polarisering utgör dessutom ett mycket viktigt medel med vil-

ket den israeliska regeringen kunnat realisera sina kolonialistiska ambitioner inom de ockuperade palestinska territorierna. Genom att personalisera det palestinska motståndet mot ockupationen och fokusera på Arafat, och inte erkänna något annat än ett extremistiskt alternativ, försökte den israeliska regeringen avhumanisera den palestinska kampen och omöjliggöra varje möjlighet till en fredlig lösning.

Denna israeliska polarisering utesluter möjligheten till ett tredje, demokratiskt alternativ i Palestina. En sådan komponent utgör emellertid inte bara en del av det palestinska samhället utan har dessutom, ställt inför den israeliska kolonialistiska politiken, samlat mycket stöd och styrka. Det har blivit allt viktigare att palestinerna fortsätter att engagera sig för demokratiska värderingar och

”Denna israeliska polarisering utesluter möjligheten till ett tredje, demokratiskt alternativ i Palestina.”

principer, och de senaste månaderna har många som stöder dessa demokratiska komponenter organiserat sig i en rörelse med ett betydande inslag av lokalt och internationellt engagemang.

Framträdande palestinska språkrör, som utvecklar och förespråkar ett tredje demokratiskt alternativ i det palestinska samhället, har insett att en av de viktiga faktorerna för att åstadkomma detta utgörs av allmänhetens medverkan i en kamp för frihet från den israeliska ockupationen, med inriktning på icke-våldsmotstånd. Medverkan i en sådan kamp kommer samtidigt att ge det pa-

lestinska folket ny kraft genom förhoppningen att fred, säkerhet och självständighet kan vara möjligt.

Denna ökade medverkan i en motståndsrörelse som bygger på icke-våld har i hög grad underlättats av internationella delegationers närvaro på Västbanken och i Gazaremsan, och på deras medverkan. De olika internationella delegationernas närvaro uppfyller två viktiga behov hos det civila palestinska samhället. Palestinerna har under lång tid efterfrågat en internationell skyddsstyrka för övervakning av vad som sker inom regionen. En FN-resolution om detta har två gånger fällits av ett veto från USA:s sida. Till följd av dessa veton initierade palestinerna för tio månader sedan sin egen internationella skydds-rörelse på gräsrotsnivån. Sedan dess har man ordnat med besök av delegationer från ett antal europeiska länder, liksom också från Kanada och USA, för att konstatera och övervaka situationen på plats, och rapportera om verkligheten till sina respektive länder.

På en andra nivå har de internationella besökarnas närvaro gjort det möjligt för den palestinska allmänheten att medverka i denna icke-våldskamp för självständighet. Den internationella närvaron ger en viss grad av skydd mot israeliska attacker mot de palestinier som engagerar sig i icke-våldsmotståndet. Till följd av en internationell komponent som i viss mån går emot det israeliska våldet har allmänhetens medverkan i kampen utvecklats i hög grad de senaste månaderna, i takt med att man insett värdet av och kraften hos icke-våldskampen, och när människorna har känt den internationella solidariteten med deras situation.

Allmänhetens medverkan och det internationella engagemanget i denna tredje

rörelse har utvecklats parallellt med varandra, och visar att det verkligen föreligger en stark, enande tredje rörelse. Den israeliska regeringen har avslöjat sin fruktan för denna

demokratiska kraft. De kontinuerliga framsteg som görs av den internationella rörelsen –känd som Grassroots International Protection for Palestinians (GIPP) – fick sin kulmen under julhelgen, då en stor delegation besökte de ockuperade palestinska territorierna i två veckor, under vilka de tillsammans med den palestinska allmänheten engagerade sig i protestmarscher, demonstrationer, återuppbyggnad av hus som raserats av den israeliska armén, symbolisk omplantering av olivträd som rivits upp med rötterna och övervakning av vägsprårrar.

Vid samtliga dessa verksamheter attackerades gruppen kontinuerligt av de israeliska myndigheterna. Två gånger förvägrades den tillträde till Hebron, och i Gaza förvägrades de inte bara tillträde utan besköts dessutom med tårgas och gummiklädda stålkulor. I Nablus avfyrade den israeliska armén höghastighetsvapen över huvudena på gruppen, och i Ramallah möttes dess icke-våldsdemonstrationer av gummiklädda stålkulor som avfyrades av den israeliska armén. Vid sitt sista anfall, då de arresterade mig, angrep israeliska soldater två ledamöter av Europaparlamentet och flera andra deltagare från Europa rent fysiskt.

"Allmänhetens medverkan och det internationella engagemanget i denna tredje rörelse har utvecklats parallellt med varandra, och visar att det verkligen föreligger en stark, enande tredje rörelse."

Det står klart att de israeliska myndigheterna fruktar styrkan hos denna rörelse – inte bara för att den står för ett verkligt och massivt demokratiskt alternativ för palestinierna, utan också därför att den gör världen uppmärksam på vad den israeliska ockupationen innebär, och på det därmed sammanhängande israeliska våldet. Premiärminister Ariel Sharon fruktar dess kraft, som undergräver hans version med de två polariserade och avhumaniserade stereotyperna av palestinier, som han vill att världen ska tro att det palestinska samhället består av. Denna rörelses existens visar palestinernas engagemang för fred och demokratiska värderingar. Här finns intern palestinsk enighet och nyckeln till en fredlig lösning av denna konflikt.

Dr. Mustafa Barghouthi
Ramallah, Palestina
Den 23 januari 2002
Publicerad i Aftonbladet 28 januari
www.pngo.net
www.palestinemonitor.org

Demonstration mot den israeliska ockupationen genomförd av internationella demonstranter, augusti 2001.
FOTO: Yvonne Fredriksson.

Från Palestina

Intifada rapport

Palestinska mänskliga och materiella förluster vållade av Israel under det palestinska upproret 29 september 2000 - 12 januari 2002

Förstörd egendom i bebyggt område genom israeliska militära attacker

Bombade och totalförstörda byggnader	510
Delvis förstörda byggnader	6.534
Byggnader som fått omfattande skador	4.000
Skadade kyrkor	12
Skadade moskéer	30
Vattenbrunnar som skadats	134
Olivträd som dragits upp på palestinsk mark	34.606
Förstörd palestinsk jordbruksmark	14.339 dunums
Konfiskerad mark	1.162 dunums
1 dunum= 1000 m ²	

Utbildning

Skolor som stängts enligt Ministry of Education (20.000 studenter)	6
Tillfälligt stängda skolor	66
Skolor som tagits för israeliska militära ändamål	7
Antal skolor som utsatts för beskjutning	137
Antal skolor som utsatts för razzia	29
Antal förlorade skoldagar i UNRWA:s skolor i Gaza	1.800

Inverkan på den palestinska ekonomin p.g.a. israelisk belägring

Daglig förlust beräknas till 12,7 miljoner USD.
 Förluster för den nationella palestinska ekonomin beräknas till >2 miljarder USD.
 Lever under fattigdomsstreetet (tjänar < 2 USD/dag) 1.3 miljoner

Källa:
www.hdip.org

Behöver statslösa palestinier skydd?

Händelserna på Gaza och Västbanken har resulterat i att asylsökanden från dessa områden kommer till Sverige och begär skydd. Då skall jag som beslutsfattare på Migrationsverket ta ställning till om de har behov av skydd som flyktingar enligt definitionen i vår utlänningslag som står i överensstämmelse med 1951 års Genèvekonvention den s.k. flyktingkonventionen eller om de är skyddsbehövande i övrigt på grund av bl.a. risk för att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling/bestrafning eller om de på grund av väpnad konflikt är i behov av skydd. Den som bedöms vara i behov av skydd skall beviljas uppehållstillstånd.

Migrationsverkets anvisningar rörande avvísningar dit säger bl.a. "att även om det allmänna säkerhetsläget, och försörjningsläget försämrats, är störningarna inte tillräckligt ingående och omfattande för att motivera ändring av nuvarande praxis. Eventuella verkställighetsproblem är att betrakta som temporära". Det betyder att den som åberopar det allmänna läget inte anses vara i behov av skydd i Sverige. Denna praxis skall fortfarande gälla. Det betyder att Migrationsverket fattar avvísningsbeslut till Gaza och Västbanken. Det har fått mig såsom beslutsfattare att närmare fundera och reagera över vad som menas med grundläggande mänskliga rättigheter och behov av skydd.

Grundläggande mänskliga rättigheter

Det tillhör grundläggande mänskliga rättigheter att ha rätt till liv, rätt till skydd från tortyr och från omänsklig eller förnedrande behandling och bestraffning. Om sådana grundläggande mänskliga rättigheter inte kan skyddas kan det i vissa situationer betyda att personen utsätts för förföljelse. Den asylsökande skulle då anses vara i behov av skydd. Andra rättigheter såsom rätten till frihet mot godtyckliga arresteringar, rätten till lika behandling av barn och minoriteter, rätten till objektiv rättegång, rätten till skydd för egendom, rätten att fritt röra sig är rät-

tigheter som en stat kan inskränka om det är en "emergency" situation. Men om en stat går för långt i restriktionerna av dessa rättigheter kan även detta tolkas som förföljelse. Då frågar jag mig hur grava kränkningarna av grundläggande mänskliga rättigheter måste vara för att de skall bedömas som omänsklig eller förnedrande behandling vilket även detta skulle leda till rätt till skydd.

Skyddsmandat

Den palestinska civilbefolkningen har idag inte någon myndighet som kan garantera dem skydd. Ockupationsmakten ger inte den palestinska civilbefolkningen skydd. Israel följer inte 4:e Genèvekonventionen trots att beslut ta-

"Det tillhör grundläggande mänskliga rättigheter att ha rätt till liv, rätt till skydd från tortyr och från omänsklig eller förnedrande behandling"

gits i FN om att de måste följa denna konvention som ger riktlinjer om hur civilbefolkning skall skyddas i krig och väpnad konflikt. Eftersom flera resolutioner antagits i FN om detta måste det betyda att FN anser att det är krig eller väpnad konflikt som pågår. Då skall de ha rätt till skydd enligt svensk lagstiftning.

De palestinska flyktingarna står under FN-organet UNRWA:s mandat. I detta mandat ingår inte ett skyddsmandat såsom det gör för flyktingar som står under UNHCR:s mandat. Flera länder har krävt att det sänds internationella observatörer till området men FN:s säkerhetsråd har inte medgett detta. Flera NGO:s har framfört krav på vikten av internationellt skydd för befolkningen i området.

Den palestinska administrationen har små möjligheter att ge sitt eget folk skydd. Den palestinska polisens byggnader

är snart helt raserade av israeliskt bombflyg och president Arafat sitter i husarrest i Ramallah. Den palestinska civilbefolkningen känner skräck för nya flyganfall, raketer och granater. Det lever ett liv i misär, de känner sig förödmjukade, de kan inte resa fritt, utgångsförbud råder i många städer och byar, tillgång på gas och vatten är knapp, hälsovårdssystemet är mer eller mindre helt paralyserat, universitet och skolor fungerar inte, bosättningar breder ut sig på palestinskt område, det är svårt att ta sig till sjukhus och arbetsplatser på grund av vägspärrar, kvinnor föder barn vid checkpoints och andra dör, olivlundar grävs upp, 1000-tals bostäder har mejats ner med bulldozers, stenkastande barn skjuts till döds med skarp ammunition, skolor och lekplatser omvandlas till militärområden. De senaste 14 månaderna har över 900 palestinier dödats, 25.000 skadats och 2000 har blivit handikappade. Då frågar jag mig om det inte är så att palestinier från Gaza och Västbanken utsätts för sådan kollektiv bestraffning att detta måste ses som förnedrande behandling vilket i sig skulle leda till skydd enligt svensk lagstiftning?

Krig, väpnad konflikt eller kamp mot terror

Det finns de som anser att det är ett krig som pågår. Dessa har tolkat SIPRI:s definition på krig – minst en stat inblandad, viss befälsordning och cirka 1000 dödsoffer och då bedömt att det är ett krig som pågår i Gaza och Västbanken. Migrationsverket anser det inte och inte heller att det är en väpnad konflikt som pågår utan "här sker terroristdåd".

Seriös offentlig debatt

Jag ser fram emot en seriös offentlig debatt om vad som pågår på Gaza och Västbanken och om palestinernas behov av skydd. En offentlig debatt bör kunna vara möjlig i en öppen demokrati som Sverige.

Birgitta Elfström

Jurist på Migrationsverket i Region Väst

Tio nya bosättningar mellan juni och september

Flygfotografering som genomförs av Peace Now mellan juni och september 2001 visar att åtminstone tio nya bosättningar har etablerats på Västbanken.

Denna siffra är resultatet av en jämförelse med en motsvarande flygfotografering gjord i maj (se förra numret av Palestina Nu). Sammantaget innebär detta att 25 nya bosättningar upprättats sedan Sharonregeringen tillträdde för ett år sedan.

De viktigaste fynden:

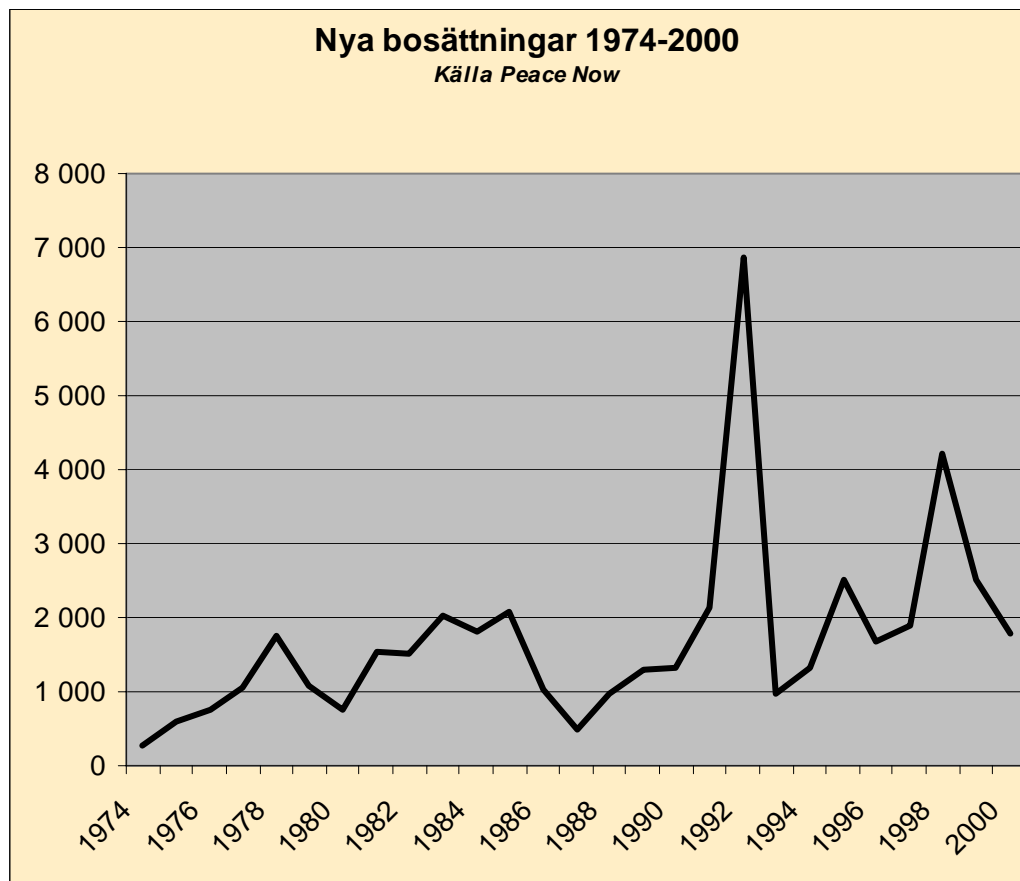
1. Tio nya aktiva bosättningar etablerade mellan juni och september.
2. 39 nya strukturer har lagts till de femton som tidigare byggts under 2001.
3. Trots upprepade påpekande har försvarsministeriet i Israel endast nedmonterat en (Itamar) av de femton tidigare nyetablerade bosättningarna.

Alla nya bosättningar ligger minst 200 meter från tidigare bosättningar. De flesta ligger mer än 700 meter bort. I denna redovisning inkluderas inte militära och halvmilitära installationer. Termen "utpost" som ofta används i Israel är missvisande – detta är helt nya bosättningar i varje betydelse av ordet "bosättning", eftersom de har egen infrastruktur och omfattar nya landområden (i PGS kallar vi det ockupation)

Sharonregeringen bryter mot överenskommelsen i koalitionsregeringen enligt vilken "inga bosättningar kommer att byggas".

Med stöd av försvarsminister Ben Eliezer leder bosättarna övertagandet av nya landområden. De nya fynden visar att Ben Eliezer's löfte att upplösa de femton nya bosättningarna inte är värt pappret det skrevs på.

Bosättarna och deras understödare i regeringen är de som bestämmer Israels politik i de ockuperade områdena. Tre fjärdedelar av alla

rättsfall mot bosättare, som beslagtagit land läggs ner med motiveringen "inget allmänintresse".

I början av oktober planerades tre nya bosättningar – två på Västbanken och en i Gaza.

Håkan Brunnström

Källa: Peace Now

www.peacenow.org.il/English.asp

	Tidigare bosättning	Ny bosättning	Upptäckt	Avstånd/ riktning	Antal byggnader
1	Beit El	Hill 857	011001	300 N	11
2	Beit Haggai	Beit Haggai South	011001	850 S	1
3	Eli	Eli West	010725	850 SV	12
4	Eli	Eli West 2	011001	1100 V	3
5	Kiriat Arba	Kiriat Arba North	011001	300 N	5
6	Maon	Maon West	011001	500 V	10
7	Shavei Shomron	Shavei Shomron West	011001	850 V	2
8	Shevut Rachel	Hill 844	011001	3000 NO	4
9	Susya	Susya North	010915	450 NV	4
10	Talmon North	Zayit Raanan North	011001	500 V	14

Pressklipp med kommentarer från israelisk press

Av Frank Fredriksson

Eretz Israel,

Stor – Israel ingår i planen!

Det vi ser nu på Västbanken och Gaza ingår i den långsiktiga israeliska planen; Eretz Israel!

I sin mycket informativa artikel i SvD 31/1 -02 visar Ingmar Karlsson hur denna tanke hela tiden legat i botten på den israeliska politiken. Ingmar Karlsson refererar till en brevväxling kring Camp David – avtalet där Begin förklarar för USA:s president J. Carter: " ..när uttrycket "palestinier" och det "palestinska folket förekommer så förstås detta på den israeliska sidan som "palestinska araber". I.K. förklarar: " När man i avtalet talade om palestinier rörde det sig med andra ord, enligt israelisk uppfattning, om arabiska invånare på områden som utgjorde en del av det judiska folkets historiska hemland".

Begin säger det ännu tydligare till J. Carter: " Jag har klart sagt till Carter att vi kräver att den israeliska suveräniteten över Judéen, Samarien och Gaza skall erkännas..." Han fortsätter "Jag har också sagt till Carter att det inte finns någon makt i världen som kan få oss att ändra på oss".

Den israeliska ståndpunkten angående de ockuperade områdena redogör Begin för på en kibbutz redan 1969. "Om ni erkänner begreppet "Palestina" har ni förverkligat er rätt att leva här. Om detta är Palestina och inte Eretz Israel då är ni erövrare och inte brukare av jorden. Endast om detta är Israel har ni rätt att bo här. Om detta inte är ert land, ert fädernesland, era förfäders och söners land, vad gör ni då här? Då har ni kommit till ett annat folks land och, som de hävdar, drivit ut dem och ni har stulit deras land."

Kan det sägas tydligare? Är det inte bara att instämma med Begin? "...ni har stulit deras

land"!

Dessutom skulle "...någon makt i världen..." kunna ändra på denna politik om de velat. Nämligen USA. Istället kräver USA av de ockuperade att de skall göra som de blir tillsagda av ockupationsmakten!

Men, gränsen nås av allt fler!

"Vi har alla vår gräns" rapporteras det i International Herald Tribune den 29 jan 2002. Det är reservlöjtnant David Zonshein, en av de soldater och officerare som skrivit på en petition, tillsammans med 60 andra, där de förklarar sin vägran att tjänstgöra på ockuperade områden.

Orsaken till deras ställningstagande är följande: "Vi vill inte längre slåss bakom den "gröna linjen" (alltså på palestinsk mark) i syfte att ockupera, deportera, förstöra, blockera, döda, svälta ut och förnedra ett helt folk".

En annan reservofficer, Yaniv Itzkovich, förklarar sig för Yedioth Ahronoth's reporter och berättar om

Ockupanterna måste ständigt vakta den beslagtagna marken. FOTO: Yvonne Fredriksson.

incidenter där "...israeliska trupper öppnat eld mot palestinska barn och andra civila som inte varit något som helst hot mot soldaternas liv".

Dessa 60 är inte ensamma. Sedan intifadan tagit fart har mer än 500 israeler vägrat tjänstgöra på de ockuperade områdena. En annan soldat som var med redan i Libanon -82, Ram Rahat, förklarar varför allt fler israeler vägrar: "Folk som gjort reservtjänstgöring ett par gånger, varit ute på de ockuperade områdena och sett vad som sker där, börjar helt enkelt få nog".

How sad!

Amira Hass avslutar sin artikel i Ha'aretz den 30 januari på följande sätt: "Så sorgligt, så frustrerande och så skrämmande att läsa orden från de officerare som vägrar tjänstgöra på de ockuperade områdena. Skrämmande därför att det är omöjligt att analysera de ökande terrorattackerna mot Israel utan att ta med i beräkningen det kollektiva palestinska minne som innehåller de obehäpnade, försvarslösa barn, kvinnor och män som blivit dödade eller skadade under de senaste 16 månaderna för att de varit "legitima måltavlor" för israeliska soldater. "Vad som gjorde mig arg då var att våra soldater sa: "Jaha, där försvann en arab till".

Tidningen fortsätter med ett exempel: "...en kompanichef och en krypskytt upptäckte och identifierade en "legitim måltavla" på 2,5 kilometers avstånd!" "Dessa är inte måltavlor!" utropar David Sornschein. Amira Hass fortsätter med att redogöra för hur IDF lämnar falska rapporter om hur palestinerna skjuter först!

Amira Hass menar att det är de israeliska krypskyttarna

*Lek bakom galler – judiska barn i ockuperade palestinska hus i Hebron.
FOTO: Yvonne Fredriksson*

som provocerar palestinierna att öppna eld. Orsaken till att palestinierna svarar är "Dödandet av barn som inte utgör någon som helst fara för de israeliska soldaterna, och andra skott avfyrade av IDF".

Det är kanske detta dödandets arrogans, som inte vet några gränser, skonar ingen, inte ens barn och kvinnor som kan vara orsaken till palestinska terrorattacker inne i Israel?

Det är kanske så att palestinierna vet att soldaterna borde följa vissa regler i mötet med palestinska barn. Kanske vet dom om att "När ett barn är 100 meter från den israeliska utposten skall soldaten skjuta 50 meter till höger eller vänster om barnet!"

Men, som Amira Hass skriver: "IDF – soldaterna följer inte alltid denna procedur".

Vi vet detta, allt för många har fått lära sig att IDF inte bryr sig om det. De kan helt enkelt nöjt säga: "Jaha, där försvann en arab till". How sad!

Den fria pressen, ett hot mot ockupationen!

Ha'aretz kan rapportera att IPI, det internationella pressinstitutet, har reagerat mot att Israel förstört The Palestinian Broadcasting Corporations huvudkvarter i Ramallah.

I ett brev till premiärminister Sharon fördömer IPI att den israeliska regeringens presskontor vägrat förnya 450 palestinska journalisters och fotografers presskort. Många av dessa är anställda av utländsk media. Resultatet blir att de inte kan röra sig fritt från stad till stad i de ockuperade områdena eller komma in i Israel eller östra Jerusalem. Vilket naturligtvis är meningen och det inser IPI också.

I brevet fortsätter de: "...de senaste brotten mot pressfriheten ser ut att vara

en del i ett försök från den israeliska armén att få kontroll på de allt fler rapporter om väpnade fientligheter i regionen". IPI passar också på i brevet att hänvisa till FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, artikel 19, och att Israel bryter mot denna. Nämligen allas vår rätt att ta del av och söka information och idéer i vilka medier han/hon vill. Att åberopa FN mot Israel måste vara som att hålla vatten på en gås; det rinner bara av.

För tillfället(?) tycks Israel stå över alla internationella lagar. Borde inte "det internationella samfundet" uppröras och göra klart att "det finns en gräns" även för Israel!

Om någon tvivlat!

Jerusalem Post rapporterar den 30 jan. -02 att nu finns det officiella planer på att lägga hela Jerusalem under israelisk kontroll.

Så här skriver A. O'Sullivan, JP:s reporter: "Premiärminister A. Sharon har redogjort för att det skall ske förändringar i Jerusalems skyddsplan så att den skall komma att inkludera arabiska byar som nu är under palestinsk kontroll". Byarna han talar om är Abu Dis, Beit Iksa, Anata och Hizma. Planen går un-

der det namnet "enveloping Jerusalem" alltså inneslutandet av Jerusalem! Till detta skall stängsel och murar byggas, allt för att hålla terrorister borta. Israel och Sharon måste älska terrorister.

Hur tror då israelerna att palestinierna i östra Jerusalem kommer att reagera på att bli en del av det inneslutna Jerusalem? Jo, lyssna på bormästaren Ehud Olmert. "Jag tror verkligen inte att invånarna i östra Jerusalem vill vara en del av den palestinska samhället, det är ingen tillfällighet att de suttit tysta de senaste 18 månaderna". Kanske sitter invånarna stilla, om de nu gjort det, därför att de är hotade till livet!

I planen ingår troligen också de rivningar av hus som Ha'aretz rapporterar om i östra Jerusalem den 24 januari. Sedan årets början har 13 byggnader raserats av Israel i östra delen av staden. Kanske är det ingen tillfällighet att Sharon av Yoel Marcus i Ha'aretz den 25 januari kallas för bulldozern. Så kan maktens arrogans tala när de får stöd av USA för sin folkrättsvidriga och klart rasistiska politik.

Om terrorismen I

Terrorattackerna den september 11 mot World Trade Center och Pentagon var skrämmande och brutala handlingar som måste fördömas av alla som strävar efter en mer fredlig och rättvis värld. Det finns ingen ursäkt för ett sådant beteende.

Terrordåden mot oskyldiga är varken ett etiskt försvarbart eller effektivt sätt att komma till rätta med världens orättvisor. Inte desto mindre finner sådana illgärningar sin grogrund och sitt folkliga stöd i den ojämna fördelningen av världens rikedom.

En stor del av världens befolkning, både inom och utanför de ekonomiskt utvecklade länderna, lever under fattiga och tyranniska förhållanden. Det gäller inte minst det palestinska folket som alltför länge lidit under israelisk ockupation. Varje dag dör 50 000 barn runt om i världen av hungerrelaterade sjukdomar därför att vi i de rika länderna inte tagit vårt ansvar att dela med oss av resurser som vi kontrollerar.

Frågan är hur man ska bemöta terrorismen i det korta perspektivet samtidigt som man försöker skapa en mer rättvis värld. I det sammanhanget är det viktigt att komma ihåg att terrorism, tvärtemot det som många politiker hävdar, inte primärt ska ses som ett angrepp mot frihet eller demokrati. Terrorismen består av våldsamma och fasansfulla politiska handlingar av olika slag mot både natio-

ner och individer. Det land som angrips, i det här fallet USA, har rätt att försvara sig och att be resten av den internationella gemenskapen om hjälp. Det är självklart att samhället skyddar sig mot terror, därför måste man fånga terroristerna, ställa dem inför rätta, straffa dem och se till att de inte kan fortsätta min sin brottsliga verksamhet.

För USA:s del innebär det inte en självklar rätt att lägga bombmattor över andra länder, även om dessa styrs av ledare som är vänligt inställda till terroristerna. Resultatet som vi sett i Afghanistan är bara att ytterligare oskyldiga dör eller får sina liv förstörda. Det finns dessutom inga tecken på att en sådan krigföring drabbar terroristernas långsiktiga och världsomfattande verksamhet i någon större utsträckning. Dessa terroristceller flyttar sig bara till annan ort och framstår dessutom för alltför många som hjältar, något som underlättar rekrytering av nya medlemmar. Det går inte att skrämma terrorister – de är redan inställda på att dö.

Det långsiktiga hotet mot frihet och demokrati är inte terroristernas verksamhet, utan frestelsen i Västvärlden – som officiellt står för frihet och demokrati – att reagera med övervald och odemokratiska lagar. Rättssäkerheten har gått snabbt utför sedan den 11 september. Den amerikanske justitieministern förespråkar bl a tortyråtgärder mot misstänkta terrorsympatisörer och rätten för regeringen att hålla asylsökande häktade också efter de frisläpps av domstolarna. Den avsaknad av rättsäkerhet som alltid präglat Israels hantering av palestinerna håller nu på att bli en del av den amerikanska vardagen. Till och med Sverige har utan misstanke om brott spärrat bankkonton för tre svenskar med invandrarbakgrund därför att deras hjälporganisationer utpekats av USA som terrorverksamheter.

Mest skrämmande är kanske att USA

tänker ställa misstänkta terrorister inför militära domstolar (i den mån de inte först dödas) i hemlighet och bakom lyckta dörrar. Förutom att rättsäkerheten för de anklagade försummas, tappar medborgarna insyn i regeringens göranden och låtanden. Hur vet vi t.ex. att de riktiga terroristerna inte kommit undan och att oskyldiga inte döms för att lugna ner oss inför framtida terrordåd?

Det är alltså inte bara nationella rättssystem som hotas utan den internationella folkrätt som med stor möda byggts upp ända sedan andra världskriget och som lyckats ställa både nazistiska och andra krigsförbrytare inför offentliga internationella domstolar (ett system som USA för övrigt har länge motarbetat).

Den helt berättigade kampen mot terrorismen utgör ett vägskalet för oss i de rika länderna. Antingen förstår vi att vi på allvar måste bistå den fattigaste delen av jordens befolkning och samtidigt sluta stödja tyranniska regimer. Eller också kan vi låta skillnaderna och orättvisorna växa allt större och därmed bana väg för fler och mer sofistikerade terrordåd i framtiden. Vi kan antingen urholka vårt eget rättssystem med förevändningen att det ändå är bättre än det som terroristerna erbjuder (vilket Anders Björk hävdade i TV) eller ta tillfället i akt att värna om våra demokratiska ideal.

Om vi väljer demokratin skulle det innebära att vi inte längre går med på att de starka länderna, det må vara USA eller Israel, går till angrepp och tar lagen i egna händer. Risken är överhängande för en rad länder – inte minst det palestinska självstyret, som israelerna börjat jämföra med talibanerna och varnat för att de kan gå samma öde till mötes. Vi måste istället satsa på att stärka den internationella rättsskipningen och se till att alla krigsförbrytare, från preciserade terroristgrupperingar till personer som Slobodan Milosevic, Henry Kissinger och Ariel Sharon, ställs till svars. Vi kan enbart stödja terroristbekämpning som använder lagliga medel för att häkta och krossa terroristernas verksamhet, och det gäller naturligtvis även USA. Men om det sker på bekostnad av de värderingar som vi säger oss försvara, d.v.s. lag, rättvisa och fred, är kampen förlorad redan innan den börjar.

Ken Schubert, Peder Aléx

och II

Palestina är en nyckel

Som ett "krig mot terrorismen" så beskrivs USA:s, västvärldens och FN:s agerande efter terror-dådet i USA. Terrorism har många orsaker och finns i många delar världen. För den kris som nu uppstått skulle en säker och varaktig fred i Palestina starkt bidra till kampen mot den terrorism som nu kommit till uttryck.

Redan före statens Israels grundande 1948, angrep judiska terrorligor som Irgun och Stern den brittiska mandatregimen. Genom att spränga King David hotell i Jerusalem (1946) döddes 91 personer. I det krig som följde på Israels grundande mördades 254 palestinska bybor i Deir Yassin 1948 (bekräftat av Röda Korset). 1953 lämnade en israelisk truppstyrka under ledning av Ariel Sharon 66 lik kvar i ruinerna av byn Qibya. 1982 mördades 1500 palestinier i flyktinglägren Sabra och Shatila i Libanon av högermilisen under övervakning av Israel och dess försvarsminister Ariel Sharon.

1972 mördades 26 flygplansresenärer på Lodflygplatsen av japanska terrorister ledda av PFLP. Vid OS 1972 mördade palestinska terrorister två idrottsmän och hela gisslan döddes i samband med ett fritagningsförsök.

Under de senaste månaderna har terrorn i Palestina trappats upp. Israel har likviderat minst 50 palestinska ledare, som de definierat som terrorister. Under mördade PFLP Israels turistminister Rehavam Zeevi, som ett svar på mordet av PFLP-ledaren Abu Ali Mustafa. Israel har nu i en väg angripit alla palestinska självstyrande områden i jakten på förövarna. Många oskyldiga civila dödas återigen.

Vad har nu detta med kampen mot New Yorkterroristerna att göra? Usama Bin Laden och hans anhang har gjort klara antydningar om att de står bakom det dådet. Som huvudmotståndare i kampen

*Bilderna visar effekterna av israelisk statterrorism i Rafah, Gaza sommaren 2001.
FOTO: Birgitta Elfström.*

mot "fienden" nämner de USA, Storbritannien och Israel. Varför Israel? Lisa Abramowicz förklarar detta i Nerikes Allehanda 17/10: "Ilskan över att av det övriga världssamfundet (FN) ha blivit påtvingade en icke-arabisk, icke-muslimsk stat – Israel – i ett land – Palestina som de uppfattar som sitt helt och hållet." Även mycket moderata svenska muslimer, som kraftfullt tagit avstånd från terror dådet i USA har sagt att angreppet på Afghanistan är oacceptabelt för varje muslim. Samma sak är det med Palestina.

Erfarenheten visar att terrorister kommer från en bildad medelklass. Den ovan nämnda terroristorganisationen Irgun leddes av Menachem Begin, senare premiärminister i Israel. PFLP:s terroristledare på 1970-talet Wadia Haddad var läkare. Flera av New York-terroristerna tycks ha varit akademiker.

Motiven är politiska och syftet är att själv skaffa sig makt och få styra sitt land eller världen. Usama Bin Ladens främsta mål är att "rena" de muslimska staterna från sina "korrupta västvänliga regimer" och ersätta dem med talibanstyre eller motsvarande. Därefter ska staten Israel utplånas och resten av världen erövrats. Vi

som bor i västvärlden i demokratiska stater med en tolerant syn möts alltså av en motståndare som är fullständigt intolerant in i döden. Hur kan detta bemötas?

Jag tror att en lösning av Palestinafrågan är en nyckel för kampen mot dessa terrorister. Vi måste inse att terrorister kan ha ett starkt stöd bland fattiga, svaga, underkuvade. Människor utan framtidstro. Palestinafrågan har en lösning – ett landområde delat i två stater. Israel, som redan finns men vars gränser är odefinierade. Palestina på Västbanken och Gaza, på 22 procent av det historiska Palestinas yta; med egen regering, utrikespolitik, handel, kommunikationer o.s.v. Allt som hör till en verklig stat. Den illegala ockupationen – otaliga gånger fördömd av FN – måste upphöra. Palestinierna visade sig redo för en sådan fred 1993.

Detta kan bara göras genom att israelerna tillerkänner palestinerna samma rättigheter, som de själva redan besitter. Det betyder att israeler måste betrakta palestinier som jämlikar.

Håkan Brunström

Den amerikanske historikern Norman G. Finkelstein är en kättare. Själv av judisk börd, går han i boken *Förintelseindustrin. Exploatering av nazismens offer* (Stockholm: Ordfront, 2001) till hårt angrepp mot de organisationer som enligt honom bedriver en förintelse-industri. Med det avser han organisationer som drar in stora skadestånd till förintelsens offer, men som själva tar hand om huvuddelen av pengarna.

Tesen är ytterst kontroversiell. Det kätterska inslaget underbyggs av att författaren driver sin tes ovanligt polemiskt och icke-akademiskt. Därvidlag finns det likheter med en akademiker som Martin Bernal. Han har i boken *Svart Athena* med polemisk intensitet drivit tesen att det indoeuropeiska inflytandet över det antika Grekland är överskattat och det egyptiska och semitiska starkt underskattat. Han lyfter dessutom fram den hädiska tanken att det gamla Egypten kanske var en svart kultur. Bernals teser har skapat ett ramaskri bland akademiker från olika discipliner, främst bland språkvetare, men också en offentlig debatt där en rad böcker kritiskt har granskat Bernals tes.

Finkelstein har redan fått mycket kritik, men ännu har ingen, som jag sett, i detalj granskat hans undersökning. Boken har avfärdats mer i allmänna ordalag, främst med argumentet att en akademisk historiker inte får vara tendensiös och polemisk, samt med argumentet att hans studie hjälper ljusskygga individer.

Boken består i huvudsak av två studier och ramas in med en inledning, sammanfattning och efterskrift. I den första delstudien försöker författaren beskriva framväxten av en förintelseindustri, d.v.s ett medvetet organiserat tankemönster som hävdar, som han säger, judarnas ensamrätt på den värdefulla egendom som förintelsen i sig kan utgöra. Med det avses den jakt efter skadestånd som olika judiska organisationer, för sin egen vinnings skull, inledde först från mitten av 1960-talet.

Delstudien ställer intressanta frågor, men är inte helt övertygande. För att övertyga kollegor inom historiker-kåren hade det främst krävts fler källor. Vissa av hans frågeställningar är visserligen intressanta, men han lämnar samtidigt många frågor obesvarade

Den andra huvudstudien är mer genomarbetad. Den beskriver de processer som bedrivits mot Schweiz för landets påstådda expropriering av judiska flyktingars besparingar och ägodelar under andra världskriget. I en noggrann genomgång leder Finkelstein läsaren en häxprocess på spåren, där inkquisitionen består av ett par judisk-amerikanska organisationer som bedrivit skadeståndsprocesser dels för sin egen vinnings skull och dels för dunkla ideologiska motiv. Återigen visar Finkelstein att skadeståndet inte främst har gett stöd åt de drabbade av förintelsen utan till de organisationerna. Författaren ger bilden av maffialiknande organisationer som pressar pengar ur intet ont anande offer. Dock inte mot USA, som ändå begick mer allvarliga övergrepp mot judiska intressen än Schweiz under andra världskriget.

Det är naturligtvis inte rimligt att hävda att Finkelstein har absolut rätt i sin andra delstudie. Men den verkar ärlig och läsaren upprörs med Finkelstein över det politiska spel som bedrivits mot Schweiz. Har Finkelstein fog för sina teser är det sannerligen häpnadsväckande. Då behövs också fler studier. Om han har fel måste rimligtvis hans studie kritiseras på ett seriöst sätt. Det har flera forskare gjort med Martin Bernals tes. Men vis av de breda diskussioner som Svart Athena-konflikten gav, kanske man inte önskar en utbredd genomlysning av Finkelsteins studie.

Peder Aléx

Egypten - tillbaka till fronten?

*Per Gahrton, ledamot av EU-parlamentet.
FOTO: Miljöpartiet.*

Ltjugofem år, sedan Sadats berömda Jerusalembesök 1977, har den arabiska stormakten Egypten, subventionerad av USA-dollar, bortsett från en del vackra ord, stått vid sidan av Palestinakonflikten.

Kanske är det snart slut på det. När jag nyligen återbesökte Egypten efter tretton års uppehåll blev jag överrumplad av den massiva USA-kritiken och Palestinaaktivismen. Senast jag besökte landet, 1988, jublade alla över att Naguib Mahfouz fick Nobelpriset i litteratur. Men det var ett nationellt inälvant jubel. En dominerande stämning i landet var krigströtthet, desillusionering, resignation. Nog med arabsocialistiska experiment, nog med krig, nog med uppoffring för palestiniernas skull!

Nu har stämningen svängt. Känslan av arabisk-muslimsk solidaritet är påtaglig, USA-kritiken är massiv. Till och med den regeringstroga tidningen Al Ahram kritiserar USA för att ha presenterat "bevis" mot Bin Laden som inte håller. Veckomagasinets Al-Mussawar sammanfattar USA:s bidrag till 2001 som "mer arrogans, mindre demokrati", kollegan al-Usbu' uppmanar folk att inte kapitulera för USA:s krav, för det leder till "död och förödelse".

I privata samtal är folk ännu öppenhjärtigare. Usama bin Laden betraktas av många som hjälte. Hemma i en borgerlig familj av akademiker frågar plötsligt en av kvinnorna min fru: Vad tycker du om Bin Laden? Hon gör några kritiska anmärkningar om hans kvinnosyn och tar avstånd från terrordåden i New York och Washington, men blir avbruten: Nej, inte det, jag menar vad tycker du om honom som man? Är han inte karismatisk?

Faktum är att Bin Laden håller på att bli en sorts guru eller sektledare, ja snudd på en Che Guevara för muslimer. Skapad av vem? Jo, enligt titeln på en av de många böcker som redan finns i bokhandlarna i Kairo, är han "Fantomen som skapades av USA" (Al-Shabh aladhi sana athu amrika, av Abdel Rahim Ali). I detta ligger förstås en dubbel mening: Änna

sidan är Bin Laden ursprungligen bokstavligen skapad av USA, som ett verktyg mot Sovjetunionen. Å andra sidan är dagens martyr-Bin Laden också skapad av USA, genom krigföringen i Afghanistan med alla dess civila dödsoffer och förödelse.

Vi deltar i en konferens med flera hundra arabiska kvinnor, ordnad av författarinnan Nawal al-Saadawi och hennes man Sherif Hetata, vilka i fjor lyckades få en domstol på sin sida mot fundamentalister som krävde att de skulle tvångsskiljas p.g.a Nawals påstått hädiska uttalanden. Talare efter talare duntrar mot USA, samtidigt som de fördömer talibanernas kvinnosyn. Även de mest humanistiska och pacifistiska egyptier känner mindre för dödsoffren i WTC än för alla palestinier som skjuts ihjäl av USA-stödda israeler.

En journalistvän anförtror mig att det senaste parlamentsvalet var manipulerat. I en helt demokratiskt val skulle Muslimska Brödrskapet ha vunnit, tror hon, framburet av motvilja mot regimens stöd till USA - Israels stöttepelare. Andra observatörer delar hennes uppfattning. Intifadan och Sharon-regimens våldspolitik gentemot palestiniernas håller på att väcka egyptierna ur deras krigströtthet och resignation. Folk skäms över en regering som deltar i ett USA-korståg mot muslimer och sitter i knät på de palestinska brödernas och syst-rarnas plågoandar. Samtidigt är den egna fattigdomen och sociala misären orubbad. Trettio års "infatih" (öppning) efter Nassersocialismen har inte löst Egyptens ekonomiska problem. Husni Mubarak, som nyligen firade tjugoaårsjubileum som president, sitter på en krutdurk. "Svek" mot Palestina var den utlösande faktorn både när kung Faruk störtades 1952 och Sadat mördades 1981. Om inte Mubarak själv återvänder till fronten mot Sharons våldsregim kan egyptierna ta saken i egna händer.

Per Gahrton
020129

Ockupationen måste upphöra!

Vägspärr vid Rafah, Gaza sommaren 2001.
FOTO: Birgitta Elkström

"Ana bahki schway arabi!"
"Va? Pratar du arabiska?"
"Schway, schway, schway arabi."
Så började ofta konversationerna ute på det ockuperade Västbanken. Först satt vi bara och tittade på varandra och log. I många byar var de inte vana vid att få besök, särskilt nu när de flesta byar är helt isolerade och det inte går att ta sig dit med bil. Efter att jag sagt några få ord på mycket dålig arabiska, vågade också de som kunde prata engelska använda den.

Två dagar under Ramadan (muslimernas heliga fastemånad) fick jag besöka en familj i en by på Västbanken. Familjen tog väldigt väl hand om mig och fick mig att känna mig både hemma och välkommen. Palestinier älskar att få gäster och ger gärna av allt de har för att gästen ska känna sig välkommen! Jag fick besöka alla i deras familj och arabiska familjer är inte små, så det blev en hel del hus vi besökte. Dagarna jag spenderade i denna by kommer jag alltid att bära med mig som några av de bästa dagarna i Palestina. Aldrig har jag mött en sådan gästvänlighet och spontan nyfikenhet. Även om det var Ramadan, ställde de fram de finaste sötsaker och sa åt mig att äta - jag var ju kristen och det var självklart att jag skulle äta.

Att få komma ut och hälsa på hos denna underbara familj på Västbanken gav mig kraft att fortsätta konfronteras med det dagliga strukturella våldet. En gammal kvinna i byn sa: "Förr hade vi bara lök och bröd, men vi var lyckliga. Nu har vi allt men vi är inte lyckliga." Med förr, menade hon tiden före Israels ockupation av Gaza och Västbanken inklusive Östra Jerusalem.

När jag skulle åka hem från byn jag besökt regnade det. De självgjorda vägarna över bergen, som taxibilar måste ta för att undvika vägspärrarna, bestod av lera och geggga. Den militära vägspärren undviker man eftersom alla i bilen kanske inte har rätt ID-kort för att få lov att passera vägspärren. Jag fick ta en bil som skulle köra mot Betlehem. Färden gick genom byar och berg. Efter två timmar kom vi fram till betongblock, där vi blev avsläppta. Över stenar, i lera och geggga fick vi gå en brant sluttning upp mot huvudvägen. Vi fick också klättra över eller krypa under metallräcken vid vägkanten.

När vi kommit upp på vägen körde en ny taxibil förbi. Denna skulle köra till Jerusalem, så jag fick åka med hela vägen! De äldre, som varit med från den förra taxibilen blev avsläppta vid en ny militär vägspärr. Där fick de hitta en tredje taxibil som kunde ta dem till Betlehem. En resa på lite mera än 32 km tog över 2 timmar!

Till Nablus

En gång fick jag möjlighet att åka till Nablus. För att åka till Nablus fick jag ta en taxi från Jerusalem till Qalandia checkpoint strax utanför Ramallah. Där fick jag byta till en taxi som tog mig till en bergskulle. Där fick jag, tillsammans med andra som vill ta sig in till eller ut ur Nablus, vandra eller åka åsnekärra några kilometer på en självgjord väg över berget.

På andra sidan berget fick jag ta en ny taxi som körde in till Nablus. Detta är det enda sättet att ta sig till eller från Nablus nu. Det är tidsödande, farligt och dyrt. Vi besökte även en del byar utanför Nablus. Vid en checkpoint på väg mot några av byarna var det tidigare endast tillåtet att ta sig genom gående, men sedan några dagar tillbaka tilläts även fordon att passera. Vi blev ganska grundligt genomsökta och fick öppna våra väskor. Vi blev även förhörda om vad vi skulle göra i byarna.

När vi åkte tillbaka, lämnade vi taxin för att gå över checkpointen och ta en ny bil på andra sidan. Det går oftast fortare att göra så. Då fick vi order om att man inte fick gå över checkpointen. Våra två palestinska medresenärer vände tillbaka för att hämta en bil som kunde ta oss över. När de hade gått vinkade soldaterna åt oss att vi kunde komma. Vi ropade på de andra och började gå tillsammans. Soldaterna ifrågasatte inte att

vi två svenskor skulle passera, men frågade vad palestinierna gjorde tillsammans med oss. Vi sa att de var tillsammans med oss och att vi tillsammans skulle passera checkpointen. Då gick det bra.

”Vägspärrarnas intifada”

Denna intifada har av många kallats ”vägspärrarnas/checkpointens intifada”. För israeler har vägspärrarna blivit en symbol för säkerhet. Självmoordsbombarna tros, genom dem, förhindras att ta sig in till Israel för att spränga sig och andra oskyldiga civila. Palestinier ser vägspärrarna som en symbol för förnedring, fängelse och ockupation.

Ockupationens konsekvenser

Sedan jag kom hem från de ockuperade områdena (Palestina) och Israel har många frågat om jag var rädd. Jag var sällan rädd, men jag blev ofta arg, frustrerad och ledsen eftersom jag såg en del av ockupationens konsekvenser. Mot palestinier utövas ett strukturellt våld som tar sig olika uttryck.

Det övergripande våldet utgörs av Israels ockupation av Gaza och Västbanken inklusive Östra Jerusalem. I och med denna begås en rad brott mot de mänskliga rättigheterna och den internationella rätten. En uppenbar form av våld utgör de checkpoints som spärrar av städer, byar och samhällen. De begränsar människors rörelsefrihet och påverkar alla aspekter av livet. Det har bland annat blivit mycket problematiskt att få tillgång till sjukvård.

Vid ett flertal tillfällen fick jag följa med ett sjukhusteam till bykliniker på

Västbanken. Det hände att de inte fick tillstånd av soldaterna vid checkpoints att åka ut med medicinsk vård till byarna. Ofta blev de förhörda, förnedrade och fick bilen genomsökt av soldater. Genom sjukhusteamen fick jag också höra om ett flertal kvinnor som fått föda sina barn vid checkpoints p.g.a. att soldaterna inte tillät dem komma igenom. Kvinnor, nyfödda barn och andra som varit sjuka har på så sätt dött för att de inte fått den läkarvård de behövt.

Detta är verkligheten under en 35-årig ockupation. Priset man får betala för att man gör motstånd mot ockupationen är högt. De ekonomiska, sociala och humanitära skadorna är stora. Det har blivit tydligt för mig att vägspärrarna inte handlar om säkerhet. Vad är en gravid kvinna, sjuka och äldre människor för säkerhetsrisk? Vill man spränga sig själv inne i Israel tar man antagligen alternativa vägar, som även används för att ta sig till jobb, skolor, universitet och sjukhus. Dessa vägar är farliga och om militären ser dem, riskerar de att bli skjutna.

Självklart måste allt våld upphöra omedelbart! Det inkluderar även det ständiga, vardagliga våldet som den militära ockupationen innebär. Denna ockupation har fått bestå i 35 år. Är det rimligt?

Monika Svensson

*ID-kontroll i Jerusalem New Gate.
FOTO: Monika Svensson.*

Intifada rapport

Palestinska mänskliga och materiella förluster vållade av Israel under det palestinska upproret 29 september 2000 - 12 januari 2002

Palestinier dödade av israeliska säkerhetsstyrkor eller bosättare

Totalt	947
Avrättningar (krigsförbrytelse enligt Haagkonventionen 1907)	82
Barn under 18 år	240

Palestinier skadade av israeliska säkerhetsstyrkor eller bosättare

Totalt	>20.000
Barn, Västbanken	29,5 %
Barn, Gaza	57 %
Permanent handikappade	ca 2.000

Israeliska attacker mot sjukvårdspersonal och sjukhus

Ambulansförare och läkare som dödades	4
Sjukvårdspersonal som skadats	162
Röda Halmänens ambulanser som skadats (69% av beståndet)	60

Vid ett flertal tillfällen har sjukhus beskjutits i Beit Jala, Betlehem, Hebron, Ramallah och Jerusalem. Vid dessa tillfällen har patienter skadats och elektrisk utrustning slagits ut.

Journalister

Journalister som skotts-kadats eller blivit slagna av israeliska soldater eller bosättare	150
Presscenters som blivit beskjutna	14

Palestinier som fångslats av israeliska myndigheter under upproret

Palestinier inne i staten Israel	>1.000
Palestinier från Västbanken, Gaza och Östra Jerusalem	>1.850
Barn som fångslats	ca 600

*Källa:
www.hdip.org*

Union of Palestinian Medical Relief Committes

År 2000 var spädbarns-dödligheten i Palestina 24 per 1000 födda jämfört med 8 i Israel. Mödradödligheten var i Palestina 70-80 döda per 100 000 födselar jämfört med 7 döda i Israel. Enligt en FN-rapport levde år 2000 32% av befolkningen i Palestina i fattigdom (mindre än 2 dollar per dag). Under Intifadan har förhållandena försämrats ytterligare för palestinierna och många har skadats. Behovet av en fungerande hälso- och sjukvård är enormt.

Under perioden 1967-1994 var Israel ansvarigt för hela hälsosektorn i de ockuperade territorierna. Det fanns en mycket bristfällig hälso- och sjukvård. Som ett svar på dessa dåliga förhållanden bildades Union of Palestinian Medical Relief Committes (UPMRC). UPMRC är en palestinsk hälsovårdsorganisation, som bildades 1979 av en grupp palestinska läkare och andra hälsoarbetare, för att för-

bättra hälsosektorn i det palestinska samhället. UPMRC är en icke vinstgivande, icke statlig organisation och en av de största NGO (non governmental organisation) i Palestina. UPMRC har främst arbetat med att bygga upp en fungerande primärhälsovård på Västbanken och Gaza.

1986 startade Palestinagrupperna samarbete med UPMRC genom att bygga upp en primärhälsovårdsklinik i Tubas på Västbanken. Projektet stöddes av SIDA. Allt sedan dess har Palestinagrupperna stött UPMRC i olika projekt.

UPMRC har koncentrerat sina insatser på de fattigaste och mest utsatta i det palestinska samhället. Från början hade de bara mobila sjukvårdsteam som åkte runt och erbjöd sjukvård i byarna. Nu har de byggt upp en imponerande organisation av primärhälsovårdskliniker. UPMRC har nu förutom mobila team 24 hälsocenter på Västbanken och Gaza remsan.

UPMRC satsar på att nå ut till de allra fattigaste och till de otillgängligaste byarna. Ett typiskt exempel på en UPMRC klinik är kliniken Al Mujhardi vid Jordandalen. Kliniken ligger i ett enkelt hus mitt i byn. En hälsovårdsarbetare - "community health worker" - som kommer från byn arbetar där och en läkare kommer dit två gånger per vecka. Kliniken har basal utrustning. Det finns ett kylskåp för läkemedel men byn har inte fått tillåtelse att sätta upp elledningar för israelerna så man saknar elektricitet och kylskåpet drivs med en generator. Ett bassortiment av läkemedel finns utifrån en lista på basläkemedel som UPMRC gjort upp.

I Ramallah har UPMRC en skola för utbildning av community health workers. I allmänhet är det någon kvinna från byarna där UPMRC har klinik som får möjlighet att gå utbildning till hälsovårdsarbetare och sen arbeta i byn hon kommer ifrån. De går en 2-årig utbildning som mycket är inriktad på förebyggande hälsovård men också innehåller en del sjukvård. De arbetar sen i byns klinik ungefär som svenska distriktssköterskor med mycket hembesök och god förankring i byarna. Utbildningen för community health workers gör dubbel nytta - dels får kvinnor från byarna möjlighet till utbildning, och dessutom arbetar kvinnor som är väl förtrogna med situationen i byarna på klinikerna där.

Att människorna själva ska ta ansvar för sin egen hälsa och utveckling är en viktig del i UPMRC:s arbete. De bedriver hälsoutbildning på klinikerna speciellt med inriktning på mödra- och barnhälsovård. Klinikerna försöker arbeta med att befolkningen ska lära sig hur man själv ska ta hand om vissa sjukdomar, men tar också

*Blodprovstagning vid daghem i Ramallah.
FOTO: Håkan Brunnström.*

upp frågor som att undvika mycket unga giftermål och att man ska undvika giftermål inom släkten, något som är mycket vanligt i vissa byar i Palestina. I hälso-utbildningen har man också börjat ta upp vikten av motion och nyttig mat. Diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar blir allt vanligare i Palestina. Rökningen är också ett stort hälsoproblem som UPMRC börjat uppmärksamma.

Under flera år har sjukvårdsarbetare från UPMRC åkt runt i byarna och utbildat människorna i första hjälpen. Det kan gå till så att en kväll i veckan samlas män och en annan kväll kvinnor i alla åldrar i moskén eller skolan. En läkare från UPMRC kommer dit och undervisar i första hjälpen - brännskador, sårskador, hjärt-lungräddning, spjälkning av ben och inte minst skottskador. Det hela avslutas en sista gång med förhör och examination. Under det sista året har befolkningens kunskaper verkligen kommit till nytta. Många palestinier har skadats och samtidigt har byarna varit avstängda från sjukvård och därför bara kunnat lita till egna kunskaper. Det hela står i bjärt kontrast till förhållandena för israeler som skadas - de hämtas med helikopter och fraktas till Tel Aviv och får tillgång till högtstående katastrofmedicin.

Inom skolhälsovården bedriver UPMRC traditionell skolhälsovård med hälsokontroller och vaccinationer. De satsar också på att utbilda lärare i hälsovård och första hjälpen och lärarna utbildar sen eleverna. En stor del av utbildningen sker enligt metoden att barn ska lära barn. Vissa barn utbildas och lär sen sina kamrater. Även här har utbildning i första hjälpen varit en viktig del. Trots den pågående Intifadan har UPMRC lyckats nå ut till fler klasser och skolor det sista året jämfört med tidigare. Däremot har de nått ut till något färre elever än året dessförinnan eftersom många elever långa tider varit hindrade att gå i skolan.

UPMRC har utökat sin verksamhet enormt genom åren och har nu ungefär 1200 medarbetare: läkare, community health workers, sjuksköterskor, laboratorietekniker, farmaceuter och andra hälsoarbetare. De flesta av dem är volontärer. Med mobila team når de ut till

180 platser på Västbanken och Gaza. På de flesta av de fasta primärhälsovårdskliniker har de också ett utvecklat mödrahälsovårdsprogram. Dessutom har UPMRC 10 community based rehabilitation team (rehabiliteringsgrupper för handikappade där man engagerar människor i den handikappades närhet) i byar och städer på Västbanken och Gaza.

Mustafa Barghouthi var med om att grunda UPMRC och är fortfarande dess ordförande. Han är en av de viktigaste

FOTO: Håkan Brunström

ledarna inom det palestinska civila samhället där han deltagit i förhandlingarna med den palestinska myndigheten om en ny lagstiftning kring NGO:s status och rättigheter. Han är också mycket aktiv med att utveckla nya former för demokrati på gräsrotsnivå.

Världshälsoorganisationen (WHO) belönade maj 2001 UPMRC med Förenade Arab-Emiratens Health Foundation Award för år 2001. De fick priset för "utomordentligt bidrag till hälsoutveckling". I samband med prisutnämningen säger Mustafa Barghouthi: "Vi anser att detta pris är hela det palestinska folkets bedrift. Det är ett bevis på deras förmåga att överkomma svåra situationer genom kreativitet och hängivenhet. Detta är en hedersbetygelse för de tusentals volontärer och hälsoarbetare som har varit trofasta i samhällets tjänst de senaste 20 åren."

Palestinagrupperna har från 1986 stött UPMRC:s primärhälsovård. Vårt stöd har haft stor betydelse för att UPMRC kunnat bygga upp sina kliniker i den utsträckning de lyckats med. År 2000 fasades projektet ut och Palestinagruppernas stöd till UPMRC:s primär-

hälsovård skulle upphöra. Organisationen hade lyckats bygga upp ett bra samarbete med den palestinska myndigheten och hade stort stöd av befolkningen och fick in pengar genom avgifter från befolkningen. Goda förutsättningar fanns för att de skulle kunna fortsätta verksamheten utan vårt bistånd, vilket ju också är avsikten med allt bistånd. Sen kom Al Aqsa-intifadan och omöjliggjorde palestinskt självständigt arbete. Den palestinska myndigheten raserades. Palestinierna kunde inte arbeta då de inte fick förflytta sig. Byar blev avstängda. Palestinierna hade inga pengar att betala för sjukvård och de behövde mer sjukvård p.g.a. det politiska läget. Många palestinier har blivit skadade av israeliska soldater. Palestinagrupperna har därför nu sökt och fått SIDA-stöd för att fortsätta stöda UPMRC:s primärhälsovård i ett projekt som pågår till 31 december 2003.

De senaste tre åren har Palestinagrupperna också genom SIDA stött UPMRC:s skolhälsovård och hjälpt till att vidareutveckla den med hälsokontroller och undervisning av eleverna om hur man ska leva ett hälsosamt liv. Även här ska Palestinagrupperna söka SIDA-stöd för att fortsätta projektet.

När en man med kroniskt hjärtfel behöver omedelbar sjukhusvård stoppas han i en vägspärr på väg till sjukhus. En lastbil med last av temperaturkänsliga läkemedel blir stoppad flera dagar i en vägspärr så att lasten förstörs. Människor som jobbar på UPMRC:s sjukvårdskliniker får inte passera vägspärrar på väg till sitt arbete. Nyligen blev en av UPMRC:s ambulansförare skjuten i ryggen under arbetet med skadade. Så ser verkligheten ut för den palestinska sjukvården. När man tänker på det förstår man än mer hur viktigt UPMRC:s arbete är och man blir imponerad över vad de åstadkommit. Trots svårigheterna har de lyckats bygga upp en fungerande primärhälsovård i Palestina och förtröttas inte i att lära ut hälsovård bland barn och ungdomar.

Lars Jerdén   Anna Danielsson
Läkare och projektansvariga

Bibliotek i Shatila

På biblioteksbesök i det palestinska flyktinglägret Shatila i Libanon. Hon står i dörröppningen till biblioteket med en packe skolböcker i famnen, allvarlig, välkammad med hårbånd runt den tjocka flätan på ryggen, klädd i ljusblå skolklänning med en stickad tröja som skydd mot en ännu inte pålitlig vår i Beiruts utkant.

– Har du engelskaläxa kanske jag kan hjälpa dig? säger jag. Flickan nickar, fortfarande lika allvarlig. Hon plockar fram en läsebok och ett ark med frågor på en intervju med författaren Rachel Carson om hennes berömda bok "Silent Spring" (Tyst vår). Skolflickan som visar sig heta Samira och jag kämpar tillsammans med de alltför komplicerade frågorna för en 12-åring med ytterst litet engelskt ordförråd.

Mitt inlägg som engelskalärare krönes inte med framgång. Vi blir tvungna att kalla in Ahmad Zamer, 17 år som är en av fem läxhjälpare i Barn & Ungdomscentret i Shatilalägret. Då går det litet bättre. Med hjälp av sitt arabiska modermål lyckas de båda unga besvara några av frågorna om Carsons miljökritik på 1960-talet. Men Ahmad skakar frågande på huvudet och vänder sig till mig: vem

Rita och måla. FOTO: Britta Pettersson.

är den där Rachel? Barn & Ungdomscentret som fungerar som en fritidsgård och kulturhus med möjligheter till egna studier och aktiviteter byggdes 1999.

Verksamheten stöds av bl.a. Rädda Barnen, Save the Children Sweden och

Den alltid tjänstvilliga bibliotekarien Rohla el Zain.

FOTO: Britta Pettersson.

Unicef Beirut. Sedan år 2000 har PGS ett treårigt samarbetsavtal som gäller utveckling av Centrets bibliotek. Vid årsskiftet 2000/1/2 ryms 4 000 boktitlar på de hemsnickrade hyllorna. Någon hemlåning av böcker sker inte. Varje dag efter skoltid kommer elever för att läxa läxor, få läxhjälp, söka referenslitteratur, titta på kartor eller bara hitta en lugn plats att läsa på.

Många familjer i Shatila med ett invånarantal på cirka 14 500 är trångbodda i undermåliga lägenheter, så biblioteket fyller ett stort behov som studievård. Den

alltid tjänstvilliga bibliotekarien Rohla el Zain tycks hinna med allas frågor och dessutom att lyssna på bekymmer som barnen och ungdomarna har. Bibliotekarien har gått kurser och numera katalogfört alla böcker på datorn.

I biblioteket hålls föreläsningar, kurser och utställningar. Under det gångna

året har filmproducenten Mai Masri visat sin nya film "Frontiers of Dreams and Hope" om barn i Shatila och barn i Deheisheh lägret på Västbanken. Randa Serhan expert på palestinsk historia har berättat. Barn & Ungdomscentret försöker i all verksamhet att relatera till på FN:s Barnkonvention. Biblioteket är platsen för många och långa diskussioner om barns rättigheter i ett samhälle där de mest basala mänskliga rättigheterna ofta lyser med sin frånvaro.

En av de äldre ungdomarna aktiva i Centret Abdul Katanani har utvecklats till en skicklig karikatyrtecknare. Under hösten 2001 hölls en välbesökt utställning med vernissage och många inbjudna gäster. Katanani kan vara ett namn att lägga på minnet.

Samordnaren för Barn & Ungdomscentret och därmed ansvarig för biblioteket är Mahmoud Abbas kallad Abu Moujahid av vänner och bekanta, är mycket nöjd med bibliotekets framgångar hittills. Man sätter på sin meritlista att numera räknas som ett av de främsta biblioteken i Libanons tolv flyktingläger, att tjäna som positivt exempel på biblioteksverksamhet i en utbildningsvideo för bibliotekarien och vara föremål för en artikel i den stora tidningen Al Hayat.

– Du måste tala om för palestinavännerna i Sverige att vi är glada för samarbetet, men att vi inte nöjer oss med det som är nu. Biblioteket skall utvecklas vidare. Ett utlåningssystem planeras, önskemål om återkommande kulturarrangemang har framförts. Alla är välkomna till biblioteket, säj det "Ahlan Wahsalan" avslutar Abu Moujahid. Dagen därpå står Samira i dörröppningen med minst lika många skolböckersom dagen före. Forsiktigt leende säger hon: kan du hjälpa mig med min engelskaläxa? Och så försöker vi igen.

Britta Pettersson

Projektansvarig för biblioteket i Shatila

Prova god mat från Mellanöstern

I Mellanöstern äter man mycket grönsaker och lagar gärna många små olika rätter som äts separat eller som förrätt till middagen. Så varför inte prova på att laga något av dessa goda rätter?

Ful Medames

Detta är en vanlig, populär vegetarisk rätt i Mellanöstern. Bönstuvningen har fått sitt namn efter den bruna medamesbönan. Det går även bra att använda andra bruna bönor.

- 4 personer
- 400 gr bönor
- 1-1½ liter vatten
- 1 msk spiskummin
- 4 vitlöksklyftor, skalade och hackade
- ½ tsk svartpeppar
- 1 tsk salt eller efter smak
- ½ dl hackad persilja
- 4 hårdkokta ägg
- 1 citron
- 4 tomater
- 1 gul lök
- 2 msk olivolja
- 6-8 färska basilikablåd

1. Lägg bönorna i blöt över natten i kallt vatten. Lägg bönorna i en kastrull och håll på nytt vatten. Tillsätt spiskummin, hackad vitlök och peppar
2. Koka bönorna på svag värme under lock tills de är mjuka, 1-2 timmar beroende på sort.
3. Späd med mera vatten om det behövs.
4. Skär citronen i klyftor, skala och hacka äggen. Skala och skiva tomaterna, blanda med löken, olivoljan och basilikan. Smaksätt de kokta bönorna med salt och strö över persilja.

Servera bönorna med tillbehören och pitabröd.

Tabboule

Tabboule är en mycket god och saftig sallad som passar utmärkt som ensamrätt, del av en salladsbuffé eller till en köttträtt.

- 4 personer
- 2½ dl finmalen burgul (krossat vete)
- 4 finhackade små lökar
- 1 stor bunt persilja, ca 100 gr
- 1 ¼ dl finhackad mynta
- 2 – 3 pressade citroner
- 5 msk olivolja
- salt och peppar
- 1 salladshuvud
- 3 tomater, skalade och urkärnade

1. Lägg burgul i en skål och täck med kallt vatten, låt ligga i blöt i 30 minuter. Låt rinna av ordentligt och pressa ur det sista vattnet. Sprid ut burgulen på en torr kökshandduk och låt den torka.
2. Lägg burgul i skål tillsammans med den finhackade löken och blanda. Hacka persiljan mycket fint och lägg i skålen, Tillsätt mynta, pressad citron, olja och kryddor. Blanda försiktigt men noggrant. Strax före serveringen blandas de smått skurna tomaterna i.
3. Skölj salladsbladen. Lägg dem på ett uppläggningsfat. Lägg en sked av blandningen på varje salladsblad. Servera med pitabröd eller tunnbröd.

Kuru Fasulya Piyazi Bönsallad

- 4-6 personer
- 300 g torkade vita bönor
- 2 tunt skivade små lökar
- ¼ bunt hackad persilja
- 1 röd paprika, urkärnad och hackad
- 1 hårdkokt hackat ägg
- 1 hackad tomat
- 60 g svarta oliver utan kärnor
- 1 pressad citron
- olivolja

1. Lägg bönorna i blöt i 24 timmar. Låt dem rinna av och koka dem i osaltat vatten tills de mjuknar. Låt dem svalna i vätskan.
2. Häll av vattnet och lägg bönorna i ett djupt uppläggningsfat.
3. Täck bönorna med lök, persilja, paprika, ägg och tomat och lägg oliverna överst. Stänk över pressad citron och håll över olja efter smak. Servera salladen kall.

Yvonne Fredriksson

Bojkotten av Israel har tagit fart

Snart har det gått ett år sedan Palestinagruppen i Stockholm aktivt började driva en kampanj för att bojkotta Israel. Jag ska i denna artikel beskriva vad som senast hänt, både i Sverige och ute i världen.

En av huvudanledningarna till att Palestinagruppen i Stockholm ville starta en bojkottkampanj var att vid ett seminarium om palestiniernas rätt att återvända i december 2000 togs ett uttalande riktat till Sveriges regering där bl.a. Palestinagrupperna i Sverige, KFUM-KFUK, Diakonia, Frikyrkliga Studieförbundet, Kristna Fredsrörelsen, Svenska-Palestinska Vänskapsförbundet (i riksdagen) och Olof Palmes Internationella Centrum (s) medverkade. Man ansåg att om Israel under en lång tidsperiod konsekvent tillbakavisar förhandlingar under FN, borde EU överväga sanktionsvägen mot Israel. Man hänvisade till att det

begicks många brott mot folkrätten och mot mänskliga rättigheter, och att det i handelsavtalet EU-Israel fanns en artikel (79, paragraf 2) som man kunde använda.

Tyvärr blev det därefter tyst om sanktioner men Palestinagruppen i Stockholm ansåg att tiden var mogen och att man inte skulle förlora momentum. Sedan dess har vi distribuerat ca 10000 klistermärken och 5000 affischer, delat ut flera tusen flygblad, skrivit tre formella brev till regeringen (som inte besvarats), det har skrivits ett dussintal artiklar i flera olika tidningar och vi har haft kontakt med Kommerskollegium och andra viktiga instanser.

I Storbritannien har emellertid bojkottarbetet nått mycket längre än så och nyligen lyckades man få de exklusiva varuhusen Harrod's och Selfridges att ta bort israeliska bosättarprodukter från

hyllorna. Efter massiva påtryckningar från den israeliska lobbyen och UD, plockade de upp varorna igen, men det skedde också med rubriker i flera ledande tidningar bojkottkampanjen fick ett ökat stöd från allmänheten.

De har också lyckats få med en del kändisar, inklusive parlamentsledamöter och skådespelerskan Emma Thompson, och det palestinska nätverket PNGO står också fullt bakom.

I Holland protesterar man mot att Israel håller på att sälja stridsrobotar till den holländska krigsmakten. Det är robotar som dessutom prövats mot den palestinska civilbefolkningen.

Islänningarna ska snart också starta sin egen kampanj efter ett möte i Berlin i december där sex europeiska Palestinarörelser deltog på brittiskt-tyskt initiativ, inklusive PGS. Troligen kommer de också att använda vår svenska bojkott-affisch. I december togs för övrigt också en deklaration, på palestinskt initiativ, vid

ett möte i Genève där Israels brott mot folkrätten diskuterades och den innefattade också möjligheten till sanktioner. Tills idag har 60 organisationer skrivit under.

Vad gör Sverige och EU? Vår statsminister Göran Persson får en skog uppkallad efter sig av israelerna under ordförandeskapet (Metro 27/3 2001) samtidigt som Israels krigsmakt förstör 14 000 dunum land och 44 000 träd för palestinierna. Infrastruktur verkar för övrigt vara Israels favoritmål, förutom civilbefolkningen, och i december fick vi en reaktion av utrikesminister Anna Lindh när den palestinska statistiska centralbyrån förstördes i Ramallah. I förstörelsen gick även 20 miljoner kronor i svenskt bistånd upp i rök och utrikesministern räknade det som ett hårt slag mot palestinierna.

Man kan ju önska att Sverige och EU uttryckte lika mycket, eller gärna mer, över de 11 palestinska mödrar som fått föda vid vägspärren för att Israels krigsmakt av "säkerhetsskäl" inte velat släppa igenom dem; eller över de 163 palestinska sjukvårdare som blivit skadade då de hamnat under israelisk beskjutning. EU har kanske vant sig? För trots avsikterna med den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken verkar EU ta för givet att det är USA och Israel som ska trola fram en varaktig fred för de två folken. Medan de väntar på att det ska ske, tittar man på när Israel skövlar flyktingläger och förstör europeiska utvecklingsprojekt som flygplatsen och hamnen i Gaza.

Det är just hyckleriet som är mest upprörande med den europeiska politiken för EU har heller inte reagerat mot uppenbart israeliskt *bedrägeri* i handelspolitiken. Med hjälp av förfalskning av ursprungsbeteckningar får illegala israeliska bosättarvaror skattelättnader när de kommer in i EU. Under förra varen påpekade vår utrikesminister att det fanns 4400 olika klagomål mot den israeliska parten i handelsavtalet EU-Israel. Även tidningar som the Guardian och Financial Times har skrivit om hur Israel sålt *brasiliansk* apelsinjuice, som om den vore israelisk, och därigenom fått betala mindre tull till EU. Ändå ingen reaktion från EU. Israel kom undan i Associationsrådet (det råd som ska reglera handelsavtalet) med att de hade "administrativa problem". Palestinska varor fortsätter däremot att ruttna i den israeliska tullen av

"säkerhetsskäl".

Vi EU-medborgare får betala för den israeliska ockupationen för att våra regeringar inte rör en fena utan Israels och USA:s godkännande först. Tyvärr, men det är så det känns. Vad gäller Golan är saken ännu enklare att belysa. Hur kommer det sig att Sverige köper *israeliskt* vin från Golan, då Sverige inte har erkänt Israels illegala annektering av Golanhöjderna? Vi räknar helt enkelt inte Golan som Israel men ändå ger vi legiti-

Andreasson(mp) varit, som vid ett flertal tillfällen tagit upp frågan. Men vi kan samtidigt inte vänta på att politikerna ska ta alla initiativ utan vi uppmanar hela den svenska allmänheten till en totalbojkott av Israel. Med anledning av det stora mänskliga lidandet, med anledning av de grova botten mot de mänskliga rättigheterna och folkrätten, och med det uppenbara hyckleriet i EU, ska vi *isolera* Israel på precis samma sätt som omvärlden isolerade Sydafrika och deras apart-

mitet åt deras illegala bosättningar, stöder dem ekonomiskt, och vi underminerar internationell lag.

Nu i januari sa Anna Lindh på ett möte i Tensta Träff att sanktioner inte är aktuellt vad gäller Israel, och att man inte kunde jämföra Israel och Irak. Ironiskt nog är det just det man kan: bägge länder styrs av krigsförbrytare, innehar massförstörelsevapen, bryter mot FN:s resolutioner och annekterar illegalt grannlandets territorium. Detta skriver jag dock inte för att försöka rättfärdiga sanktionerna mot Irak, utan jag vill hellre jämföra Israel med Sydafrika.

Vad gör då riksdagen? Det finns lite spridda och sporadiska försök till att få regeringen att införa sanktioner mot Israel. Bäst har Lars Ohly(v) och Kia

heidsystem. Vi ska protestera mot att Israel får spela handboll i Sverige, mot att Israel får delta i kulturutbyte, och mot att Sverige importerar varor som bland annat kommer från illegala israeliska bosättningar på ockuperad mark. Det räcker nu.

Shahin Eghraghi

Statsvetare och styrelsemedlem i Palestinagruppen i Stockholm.

Beställ gärna bojkottklistermärken och affischer för 1 kr/st hos info@palestinagrupperna.a.se

Man kan även beställa uppsatsen "European trade and the Israeli occupation" via PGS för 45 kr plus porto.

Palestinafrågan inom socialdemokratien

Joakim Johansson Olof Palmes Internationella Centrum

För svensk arbetarrörelse och i synnerhet LO och de socialdemokratiska partiet var staten Israel en förebild. Kollektivismen, den jämlika livsstilen på Kibbutzerna och den levande kulturen som snabbt växte fram under det israeliska arbetarpartiets ledning gav en hel generation socialdemokrater i Sverige en starkt tro på den demokratiska socialismens möjligheter. De socialistiska idéerna blomstrade och utvecklades i Israel på ett sätt som vi endast kunde föreställa oss i teorin och för den samlade svenska arbetarrörelsen blev Israels socialistiska experiment en modell som stärkte den svenska arbetarrörelsens självförtroende.

Verkligheten kom för många som en slag i mellangärdet. Den smärtsamma vetskapen om att det fanns saker som stod i bjärt kontrast med våra värderingar och ideologiska grundsyn i det tillsynes perfekta socialistiska samhället genererade i djupa grubblerier. Det klassiska israeliska slagordet "Palestina var ett land utan folk för ett folk utan land" hade haft stor genomslagskraft och starkt bidragit till Sverige och den svenska arbetarrörelsens bristande förståelse för palestiniernas situation. Själva upptäckten av ett annat folk, palestinierna, som hade sina rötter i samma land och som inte levde inom ramarna för det jämlika Israel utan levde under flyktingskap eller som andra klassens invånare tvingande fram debatt inom socialdemokratien. Även om debatten till en början var lägmäld, så ledde den till det oundvikliga att vi måste ta ställning till palestiniernas öde och att Israel som förebild för det jämlika och socialistiska samhället började tyna bort. Det var endast de mest hängivna israelvännerna inom den svenska arbetarrörelsen som vägrade erkänna problematiken som uppstått utan okritiskt fortsatte att stödja Israel. Även om israelvännerna hade starka argument, som arabregimerna själv bidrog till genom militant retorik, stöd till palestinska terroristaktioner och diktatur, så uppstod en ny mer klar-

synt linje som byggde på folkrättsliga principer och inte ideologisk eller religiös övertygelse.

Efter sexdagarskriget

Reaktionerna från den svenska regeringen efter sexdagarskriget speglade den tidens syn på Israel men samtidigt kunde en ny insikt spåras. Självklart var stödet för Israel och oron för dess existens huvudlinjen i den svenska regeringens hållning efter sexdagarskriget, men i utrikesminister Torsten Nilssons tal direkt efter kriget fanns den nyvunna insikten med och kan tolkas som kritik mot Israel. Sexdagarskriget förändrade inget i den politiska retoriken och stödet för Israel direkt efter kriget, men som Torsten Nilsson sa "*segrare får alltid finna sig i att deras rätt att utnyttja segern följs med uppmärksamhet*". Trots avsaknaden av ren kritik mot Israel så hade nu ett nytt politisk förhållningssätt börja ta form och som uppmärksammade det palestinska folkets situation.

Golda Meirs linje

Den socialdemokratiska partiledningen med Tage Erlander i spetsen tog djupt intryck av israeliska arbetarpartiets partisekreterare Lyova Eliav som tillträdde posten 1969 och några år senare avsatte under kuppertade former. Eliav var kontroversiell eller rättare sagt före sin tid och framförde tidigt kravet på erkännande av palestinierna och en framtidig palestinsk nation. Till skillnad från Golda Meir som var ordförande i arbetarpartiet krävde Eliav också att Israel måste göra klart för omvärlden att dom inte tänker annektera områden. Golda Meirs linje var att inte säga någonting om Israels framtida planer rörande de ockuperade områdena eller palestiniernas status. Golda Meir ansåg det var viktigt, rent förhandlingsmässigt, att låta världen sväva i ovisshet. Sanningen var att Golda Meir aldrig gillade Lyova Eliav utan såg honom som en politisk rival och under en tid där krigsandan var påtaglig i Israel fanns det små utrymmen för politiker med visioner om

en tvåstatslösning och samexistens. Eliavs tid som partisekreterare blev också relativt kort. Visst kan det tyckas konstigt att den nya eran i svensk Mellanösternpolitik, som inleddes i början av 1970-talet, hade påverkats av en israelisk politiker men det var också naturligt. Det fanns fortfarande ingen som beredde väg i internationell opinion för palestiniernas räkning. PLO som bildades 1964 var fram till sexdagarskriget en underliggande del av arabförbundet som de facto spädde på det palestinska identitetsproblemet och ett erkännande av ett palestinskt folk. Debatten i Sverige tog fart och röster som var kritiska mot Israels ockupationspolitik fick mer gehör och växte i antal. Den socialdemokratiska broderskapsrörelsen var bland de första att öppna lyfta fram Palestinafrågan och kritiserade israelisk ockupationspolitik. Broderskapsrörelsen hade stort inflytande på den förändring som skedde inom det socialdemokratiska partiet men det fanns även enskilda skribenter och författare till exempel Per Gahrton, Jan Guillou och Göran Rosenberg som bidrog till en förnyad syn och debatt om mellanösternkonflikten.

Olof Palme

Inom socialdemokraterna blev debatten kring Mellanöstern allt mer öppen och 1974 kan ses som vändpunkten för svensk mellanösternpolitik. Olof Palme höll ett uppmärksammat tal där han uttalade sig för palestiniernas legitima nationella rättigheter. Senare samma år blev det svenska ställningstagandet i FN, om PLO skulle få möjlighet att tala inför FN:s generalförsamling, ett hett debattämne i Sverige. Det som var intressant med FN-beslutet var att Sverige slumpmässigt fick utslagsrösten och röstade för, vilket föranledde skarp kritik från folkpartisten Per Ahlmark och skapade rubriker även utanför Sveriges gränser. Visst var frågan om PLO kontroversiell, men i den svenska regeringens nya linje ansågs PLO vara det mest legitima företrädarna för det palestinska folkets anspråk på nationell självbestämmande och detta var grunden för kritiken som riktade sig mot statsminister Olof Palme. Kritikerna ansåg att PLO inte kunde ses som företrädare för hela det palestinska

folket, det hävdades till och med att PLO inte ens var den mest auktoritativa representanten för palestinierna. Men den svenska regeringens uppfattning var väl förankrad i det socialdemokratiska partiet och andra delar av den samlade arbetarrörelsen.

Camp David 1979

När Socialdemokraterna förlorade riksdagsvalet 1976 så fanns farhågor om en återgång till en mer Israelvänlig hållning. Nu inträffade inte det, utan under den borgerliga regeringstiden uppnåddes bred enighet att mellanösterkonflikten måste få en lösning på basis av resolution 242 men att denna måste kompletteras på så sätt att palestiniernas legitima nationella rättigheter tillgodoses och att de får rätt att själva bestämma sin framtid. I begreppet "nationella rättigheter" hör enligt den svenska uppfattningen "rätten att bilda en egen stat som lever fredligt vid sidan av Israel". Fredsavtalet mellan Israel och Egypten i Camp David den 26 mars 1979 satte den svenska Israelpolitiken i ny dager.

Euforin över fredsavtalet ledde till mindre lyckade analyser från svenskt håll och det tydliga stödet för avtalet ledde till att regeringen agerade tvärsen mot vad Sverige ansåg ligga till grund för en allomfattande lösning. Utrikesminister Ola Ullsten gick till och med så långt att han kritiserade bland annat PLO för att inte ta vara på de möjligheter som Camp David uppgörelsen innebar. Uttalandet är ett av det mest motsägelsefulla som en svensk regering gjort i frågan om Mellanöstern. För det första stred Camp David avtalet direkt mot en allomfattande lösning på hela konflikten samt underminerade palestiniernas nationella rättigheter. För det andra kritiserade Ola Ullsten PLO för att dom inte gav sitt stöd åt ett avtal som dom de facto uteslutits från innan förhandlingarna ens börjat. Alla försök att få med PLO inom ramar för Camp David hade effektivt motarbetats av Israel.

Arafats besök i Sverige

När socialdemokraterna åter hamnade i regeringsposition 1982 inledde Israel invasionen av Libanon. Kritiken från den socialdemokratiska regeringen lät inte vänta på sig. Sverige hade intagit en betydligt hårdare inställning mot Israel och försökte genom olika kanaler att verka för att olika regeringar erkänner palestiniernas rätt att bestämma över sin egen

framtid, inklusive rätten att upprätta en egen stat. Efter ett möte med Al Fatahs representant i socialistinternationalen Isam Sartawi lovade Olof Palme att bjuda in PLO:s ordförande Yassir Arafat och hans delegation för samtal och överläggningar i Sverige. Till överläggningarna var också det nordiska socialdemokratiska partierna inbjudna. Arafats besök i Sverige skapade en våg av kritik och protester men Olof Palme stod fast vid uppfattningen att en allomfattande lösning på Mellanöstern konflikten krävde PLO:s medverkan och erkännande av Israel som ett första steg.

Intifadan 1987

Intifadan som inleddes 1987 blev en väckarklocka för det internationella samfundet. Svenska ambassaden i Tel Aviv kunde konstatera att Israel befann sig i bottenskitet av stater när det gällde upprätthållandet av de mänskliga rättigheterna. Bilder på hur tungt beväpnad israelisk militär drabbade samman med stenkastande palestinier slussades ut över världen och ockupantens ansikten avslöjades. Intifadan innebar enorma umbäranden för palestinierna samtidigt som det innebar ett moraliskt förfall för Israel och den demokratiska statens kärna. Det var inte bara utrikesminister och israelvännen Sten Andersson som blev starkt upprörd över de våldsmetoder som Israel använde mot palestinierna, utan även den samlade svenska arbetarrörelsen. Sten Andersson starka intryck från besöket på det av Israel ockuperade områdena ledde till att han tillsatte en arbetsgrupp på UD för att arbeta fram ett svenskt initiativ.

Sten Andersson

Sten Andersson ansåg att det fanns öppningar som Sverige borde ta tillvara på och med rätt upplägg kunde mynna ut i något positivt för parterna i konflikten. Initiativet var en direkt fortsättning på Olof Palme och Isam Sartawis idé som formades i Stockholm 1983 även om upplägget var något annorlunda och inkluderade USA som en viktig komponent. Genom att få PLO att erkänna Israel och avsäga sig terrorism skulle USA erkänna PLO som en seriös samtalspartner och genom denna omvända katt och rätta lek mer eller mindre pressa den israeliska högerregeringen att påbörja förhandlingar med PLO. Med denna lyckade

svenska medlingsinsats påbörjades en ny era där förhandlingar mellan PLO och Israel inte längre var en omöjlighet.

Socialdemokraterna förlorade riksdagsvalet 1991 och ett vakuum uppstod i det svenska engagemanget i Mellanöstern. Det vore fel att säga att en ny politik formades istället genomsyrades den av apati och ointresse som ledde till att Sveriges roll som potentiell medlare gick om intet. Återgången till en socialdemokratisk regering 1994 innebar också en återgång till en mer aktiv Mellanösternpolitik. Utrikesminister Lena Hjelm-Wallén höll ett linjetal där de svenska synen skärptes, speciellt i frågan om Jerusalem där öppet stöd till palestinska institutioner sågs som viktigt. Linjetalet precisade och stärkte den svenska Mellanösternpolitiken. Det var tydligt att Sverige ville spela en roll och detta klagjorde Lena Hjelm-Wallén i sitt tal.

Alaqsa intifadan

Sedan Alaqsa intifadan inleddes i september 2000 har svensk Mellanösternpolitik starkt ifrågasatts. Kritiken har riktats mot statsminister Göran Perssons uttalanden som tas i pant för en ny svensk Mellanösternpolitik, men rent formellt, är Sveriges hållning den samma som den var när Lena Hjelm-Wallén höll sitt linjetal. Sverige har också varit betydligt aktivare än på mycket länge och försökt medla vid ett flertal tillfällen. Det som kanske spelade störst roll när det gäller bedömningen av den "nya" svenska Mellanösternpolitiken är Sveriges nedlagda röst i FN hösten 2000. Den nedlagda rösten skapade en våg av kritik och uppmärksammades även långt utanför Sveriges gränser. Debatten har också varit betydligt mer polariserad där ett propalestinskt läger kritiserar och kräver en tuffare hållning mot Israel i enlighet med internationella resolutioner och konventioner medan det pro-israeliska lägret välkomnat den "tillnyktring" som skett. **Sammanfattningsvis kan vi konstatera att svensk mellanösternpolitik verkligen har satts på prov mycket beroende på den våldsspiral som änne inte sett sitt slut. Det är helt klart så att ha en politisk linje i fredstid är en sak och det är en helt annan när våldet härskar och när politisk handlingskraft och taktfullhet krävs.**

Den blinda fläcken

Kommentar till Palestinafrågan inom socialdemokratin – se sid 24

PGS har i mycket kraftfulla ordalag kritiserat den nya politiska linje som Göran Persson introducerade i samband med sin resa till Mellanöstern hösten 1999. Det är främst några punkter i slutet av Joakim Johanssons inlägg (Al Aqsaintifadan) som därför behöver bemötas.

”Rent formellt, är Sveriges hållning den samma som den var när Lena Hjelm-Wallén höll sitt linjetal”

Vad menas med ”rent formellt”? Faktum är att Göran Perssons resa till Mellanöstern hösten 1999 visade på en helt ny politisk hållning. För första gången sedan 1960-talet besökte en svensk statsminister Israel! Det var något helt nytt och stred fullständigt mot det tidigare agerandet av Olof Palme, Ingvar Carlsson och Sten Andersson. PGS skickade också ett brev till Göran Persson efter resan: ”Vid Ditt nyligen genomförda officiella besök i Israel gjorde Du många personer bestörta genom Din hyllning av staten Israels tillkomst. Denna hyllning gav Du utan hänsyn till att det skett på bekostnad av ett helt folk och deras land.”

I massmedia framgick tydligt att motivet från Göran Persson själv till den

ändrade politiken var att återgå till Tage Erlanders hållning i relationerna till Israel. En del politiska kommentatorer såg detta och vissa politiker har visat sin tillfredsställelse inför den ändrade Mellanösternpolitiken.

Sveriges nedlagda röst i FN

Här ger Joakim Johansson endast en beskrivning av reaktioner om att debatten blev ”betydligt mer polariserad”. Sanningen är att Sverige (Göran Persson), som skulle tillträda som EU-ordförande drev linjen att EU skulle rösta mot en resolution som kritiserade Israels ockupation. Sveriges hållning i sådana omröstningar har tidigare varit självklar – Israels ockupation måste fördömas! Enligt en riksdagsman från (v) ska Pierre Schori (FN-ambassadör) överlätit till en medarbetare att närvara vid omröstningen – det var helt enkelt för magstarkt. Det visade sig att de flesta EU-länder röstade **för** resolutionen.

Sten Andersson

I slutet av våren 2001 gick Sten Andersson ut och kritiserade Göran Perssons politik. Inom PGS vet vi att Sten Andersson fullföljde en linje som Olof Palme lagt upp framförallt inför Yassir Arafat att besök i Sverige. Sten Anders-

sons otvetydiga ställningstagande för det palestinska folket under den första Intifadan är välkänt. Hans konkreta åtgärder visades i skapandet av rehabiliteringscentret Abu Raya. Detta kontrasterar skarpt mot Göran Perssons besök till Israel.

Som PGS skrev i brev till Göran Persson 25/10-99: ”Hur tänkte Du när Du som Sveriges statsminister på officiellt besök, besökte en ockupationsmakt som trots pågående fredsförhandlingar beslagtar mark, bygger nya bosättningar och bypass roads, lägger beslag på stora delar av vattnet på Västbanken och Gaza, fortfarande håller ett stort antal politiska fångar, beslagtar ID-kort från palestinska Jerusalembo.”

Slutsats

Sveriges Mellanösternpolitik under Göran Persson ligger *inte* fast. Istället har den förändrats i riktning mot en pro-israelisk hållning. Vi vet att kritiken inom (s) är stark mot detta framförallt från Broderskapsrörelsen, SSU och kvinnoorganisationer.

Mustafa Barghouthi träffade Anna Lindh i januari.

FOTO: Adman International AB

Under slutet av januari har positiva tecken syns i den svenska hållningen. Anna Lindh gjorde tillsammans med övriga EU-utrikesministrar ett utspel till stöd för Yassir Arafat som åtminstone tillfälligtvis hindrade USA från att bryta kontakterna med PNA. Sverige har även beslutat öka biståndet till PNA med 25 miljoner SEK något som vi ser mycket positivt på. Anna Lindh träffade Mustafa Barghouthi vid hans besök i Sverige i slutet av januari. (Läs artikel på sidan 6). Men frågan kvarstår: var står Göran Persson?

Håkan Brunnström

FOTO: Mia Gröndahl.

Palestinsk opinion

Från JMCC december 2001

JMCC (Jerusalem Media and Communication Center) genomför regelbundet opinionsundersökningar bland palestinier på Västbanken, i Gaza och Jerusalem. Den senaste genomfördes i december och behandlade frågor om stöd för Intifadan, militära aktioner, självmordsbombare, religiösa/politiska organisationer och framtiden.

Fortsatt Intifada

80 procent stöder en fortsatt Intifada; 63 procent vill att Intifadan utkämpas som hittills, 16 procent vill att den ska upphöra och 15 procent att den ska trappas upp med bredare stöd.

En majoritet, 55 procent vill se en blandad Intifada med både folklig resning och militära aktioner. 68 procent stöder militära aktioner mot Israel (ej självmordsattacker).

Stödet för självmordsattacker har ökat mycket kraftigt under Intifadan. I maj 1997 stöddes dessa endast av 24 procent i april 2001 av 76 procent och nu 64 procent – en mindre minskning.

Politisk ledning

Något mindre än hälften (45 procent)

tycker att den Palestinska Myndigheten gör ett bra/mycket bra arbete. Minskningen sedan september 2001 är 20 procentenheter!

Endast 20 procent anser att det är rätt att fängsla palestinska aktivister.

Det politiska stödet för olika politisk/religiösa organisationer gav 26 procent till Fatah och 29 procent till islamiska grupperingar. Övriga grupper fick 6 procent stöd. Det mest anmärkningsvärda är att 30 procent inte litade på någon och att 9 procent inte svarade alls! De som inte litar på någon har ökat från 23 procent i september och stödet för Fatah har gått ner med 3 procentenheter.

Bland ledarna fick Yassir Arafat 25 procent och Ahmad Yaseen 13 procent – återigen visade 40 procent inget stöd eller avstod från att svara.

Har Arafat kontroll över situationen? Ja, 57 procent anser det, men det är en minskning från 70 procent i september. Arafats uppmaning till eldupphör i december gillas av 35 procent.

Förhandlingar

En knapp majoritet, 49 procent stöder i princip fortsatta fredsförhandlingar. En tredjedela anser att enbart förhandlingar räcker för att uppnå ett fredsavtal. 36

procent ansåg att fredsprocessen är död medan 47 procent tror att den genomgår en kris och att framtiden är oviss. 31 procent tror fortfarande på Oslo-processen, vilket endast är halva stödet mot tiden före Intifadan.

Israel-Palestina

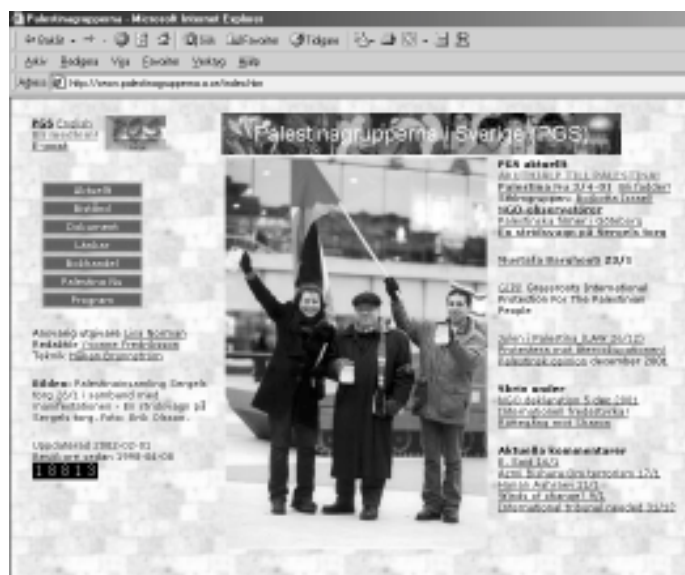
Förhoppningar om en fredlig lösning finns hos 31 procent av palestinerna. 45 procent är allmänt optimistiska om framtiden men det är en nedgång från 68 procent tre månader före Intifadan. 49 procent stöder en tvåstatslösning, 28 procent vill se en binationell stat i hela Palestina med lika rättigheter för palestinier och israeler. Tre procent stöder en islamisk stat.

Sedan september kan man se en minskad radikalisering med ett ökat stöd för en fred baserad på FN-resolution 242 och samma stöd för framtidsoptimism, Osloprocessen och stödet för islamiska grupper.

Håkan Brunnström

Källa: www.jmcc.org

www.palestinagrupperna.a.se

Dagen som kommer

Dagen kommer
Den kommer snart
Jag ska hämta min flöjt och sjung
På vägarna
I mina städer och byar av stilla lycka
Uppe i bergen och inne i skogen
Vill jag sjunga
Till människor befriade från förtryck
Från alla inkräktare och ockupanter
Till folket frigjort från dåtidens
Och framtidens fruktan
Från jordens och dagens bekymmer
Då ska jag sjunga
Från plats till plats
I det arabiska Jerusalem
I Gaza och Golan

*Mitt hemland var en gång ockuperat
Mitt hemland blev fritt
Den brottsliga ockupationen som var
Är idag ett minne blott*

Dagen kommer
Den kommer snart
Jag ska ta pennan
Doppad i mitt hjärta
Jag ska skriva på blombladen
Jag ska skriva på fåglarnas vingar
På de stora trädets grenar
Det som trotsat stormarna
Skall jag skriva
På dörrarna till våra
Fabriker, skolor, gårdar
På murarna runt arbetarnas palats
På barnens handflator
På de odödliga martyrernas minnesmärken
På skuldrorna på luftens örnar
Jag ska skriva....skriva....skriva
På allting, överallt
I det arabiska Jerusalem
I Gaza och Golan

*Mitt hemland var en gång ockuperat
Mitt hemland blev fritt
Den brottsliga ockupationen som var
Är idag ett minne blott*

Tawfiq Zayyad

PGS

STÖD PALESTINIERNAS RÄTT TILL EN EGEN STAT !

BLI MEDLEM I PALESTINA-
GRUPPERNA I SVERIGE (PGS)

Som medlem får du tidskriften Palestina Nu fyra gånger/år.
Du får även ta del av seminarier och möten och möjlighet att köpa hantverk och böcker till fördelaktiga priser.
Medlemskap i PGS: 200:- introduktionspris. **Pg 55 57 17-8**

STÖD PALESTINAINSAMLINGEN BLI FADDER!

Som fadder får du tidskriften Palestina NU fyra gånger/år med fortlöpande information om de projekt som stöds via PGS.
Fadder: 180:-/kvartal
Organisation 300:-/kvartal
Det går också bra att lämna engångsbidrag. **Pg 65 65 74-1**

Palestinagrupperna i Sverige (PGS)
Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm
Tel 08-641 72 88 Fax 08-641 60 47
E-post: info@palestinagrupperna.a.se

Palestinainsamlingen

pg 65 65 74-1

Boström, Donald Inshallah

"Konflikten mellan Israel och Palestina" skildras i reportage och artiklar av tolv av Sveriges främsta Mellanösternkorrespondenter. Ordfront 2001, inb, 310 sid, 215x270 mm, fotoreportage.

Nr 286 PRIS: 351 Kr

Ashrawi, Hanan Fredens sidor

Uppmärksammat och inflytelserikt språkrör för det palestinska folket om fredsprocessen, att vara kvinna och kristen och att kämpa mot orättan. Brombergs 1995, inb, sid, 160x240 mm, . Nr 234 PRIS: 80 Kr

Wirtén, Per: Berättelserna

En rosad, nyansrik och märklig bok om Mellanösterns konflikter och aktörer. Per Wirtén läser äldre reseskildringar, följer i deras spår, möter människor och begrundar kritiskt. Norstedts 1996, hft, 258 sid, 137x210 mm, Nr 114 PRIS: 70 Kr

Korstågen enligt araberna Maalouf, Amin: Skildrar en viktig

historisk epok på ett för oss nytt sätt - den gränsöverskridande humanistens (Jan Hjärpe). Baserad på samtida dokument och vittnesmål. Alhambra 1991, inb, 315 sid, 140x200 Nr 129 PRIS: 165 Kr

Rosenberg, Göran: Det förlorade landet

Detta kan beskrivas som en mycket läsvärd bok om den sionistiska utopins och Israels uppkomst och dekadens, men också en idéhistorisk odysse och politisk biografi. Bonniers 1996, 518 sid, 108x178 mm, Nr 279 (hft) PRIS: 65 Kr

Said, Edward The Politics of Dispossession

Essäsamling om det palestinska kampen för självbestämmande åren 1969-94. "Stylish, impassioned, and informed by a magisterial knowledge of history and literature". Vitage Books 1994, hft, 450 sid, 130x230 mm, 5 kartor. Nr 268 PRIS: 295 Kr

El-Saadawi, Nawal Törst

Tretton noveller om kvinnors situation i ett mansdominerat samhälle, om föräldrade levnadsmönster, om försök till revolt. Ordfront 1990, Inb, 143 sid, 134x215 mm, Nr 284 PRIS: 60 Kr

Gibran, Kahlil Profeten

Den kärleksfullaste bok som skrivits. Proprius 1977, hft, 91 sid, 110x147 mm, . Nr 230 PRIS: 129 Kr

BOKHANDEL

se även

www.palestinagrupperna.a.se

Akademiska uppsatser

Fält, Jan-Åke Etnisk undanträngning av palestinier från Östra Jerusalem

C-uppsats i statsvetenskap vid Stockholms universitet, VT-98. Stockholms universitet 1998, kopia, 74 sid, Nr 280 PRIS: 45 Kr

Persson, Maria: Rätten till utbildning för den arabiska minoriteten i Israel

Uppsats 10p i mänskliga rättigheter och demokrati vid Teologiska Högskolan i Stockholm HT-00. Teologiska högskolan i Stockholms 2000, kopia, 81 sid. Nr 283 PRIS: 45 Kr

Svensson, Monika: Vi är de levande stenarna

En systematisk-teologisk studie i palestinsk teologi. Examensarbete i teologi från Lunds universitet, HT-00. Lunds universitet 2000, kopia, 44 sid, A4. Nr 281 PRIS: 45 Kr

BESTÄLLNING

Fyll i, klipp ur eller kopiera och skicka till (Skriv tydligt!):

**Palestinadistribution
PGS, Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm**

Namn: .....

Adress: .....

Post nr ..... Ort .....

Datum: .....

☐ Är PGS-medlem. Medl. nr: .....

☐ Vill bli PGS-medlem.

☐ Vill bli fadder för PGS bistånds-
verksamhet (180 kr/kvartal)

☐ Kontakta mig

☐ Vill ha fullständig beställningslista

Jag beställer följande material:

Nr Artikel (titel eller namn)

Antal

Pris

Nr	Artikel (titel eller namn)	Antal	Pris
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Aktiviteter till stöd för det palestinska folket

Sammanställda av Yvonne Fredriksson

PGS kongress 9-10 mars 2002 i Stockholm

I mars är det åter dags för PGS kongress. Kallelse är utskickad till alla medlemmar den 11 januari. Glöm ej att anmäla dig!

NGO övervakare

Med anledning av den mycket allvarliga situationen på Västbanken, i Gaza och östra Jerusalem så har Diakonia och Palestinagrupperna i Sverige gått samman i ett nytt projekt, det heter Mänskliga rättigheter i fokus – ett projekt för NGO-observatörer till Jerusalem, Västbanken och Gaza.

TCO medverkar i projektet, som startade genom att Helena Johanson, chef för avdelningen strategisk samordning på TCO, och Anna Nordfjell, ordförande i Svenska Barnmorskeförbundet, reste till Palestina för en veckolång observatörsresa 12-19 januari. Deras besök uppmärksammades i radion Efter tre måndagen den 18 januari. Även andra fackföreningar och organisationer har visat intresse för att delta i projektet.

Det finns även andra möjligheter att åka som övervakare men detta administreras inte av PGS. Via PGS hemsida hittar du en länk till GIPP.

Besök i Stockholm och Uppsala 27-29 januari

Som en del av sommarens studentresa till Palestina/Israel inbjöds Dr Mustafa Barghouthi att hålla föreläsningar på utrikespolitiska föreningen vid Uppsala universitet och studentkåren vid Stockholms universitet. En föreläsning hölls även på arabiska för palestinier boende i Stockholmsområdet.

Vid sitt besök i Sverige träffade Dr Barghouthi utrikesminister Anna Lindh, UD, Sida och blev intervjuad av TV och Radio. En artikel av Dr Barghouthi publicerades i Aftonbladet den 28 januari.

Stockholm

Den 28 december genomfördes en manifestation på Sergels Torg på initiativ av den israeliska organisationen "Kvinnor i

Svart" i olika städer över hela världen. Krav ställdes på ett slut på den israeliska ockupationen.

Den 26 januari genomförde Stockholmsgruppen en manifestation på Sergels Torg. Stockholmsgruppen har även samlat in pengar till Palestinainsamlingen vid ett flertal tillfällen under hösten.

Lund

Även i Lund genomfördes en manifestation den 28 december. Där deltog ett 50 tal personer och manifestationen uppmärksammades av både TV och tidningar.

Helsingborg

Vänsterpartiet i Helsingborg anordnade tillsammans med andra organisationer manifestation till stöd för palestinerna den 26 januari.

Fotoutställningen "PALESTINA - människan och landet" med foto av Mia Gröndahl visades 9-24 februari på Segergrens Ateljé på Lybecksgatan på Råå.

Göteborg, Filmfestival 25/1-4/2

Mot alla odds produceras det film i Palestina och i år kunde filmfestivalen i Göteborg presentera inte mindre än 13 nya filmer producerade i Palestina, samt en världspremiär från Libanon, So Near, Yet so Far om hur konflikten mellan araber och judar i Israel påverkar barnen i grannländerna.

Måndagen den 28 januari hölls ett seminarium "Palestinska filmare mitt i kriget" om hur det är att göra film i Palestina idag och hur kriget påverkar valet av innehåll i filmerna. Deltagare var Sobhi al-Zobaidi och Rashid Mashrawi, vars filmer visades på filmfestivalen. Moderator, PeÅ Holmquist.

UNRWA:s fotoutställningen "Palestinier – flyktingar i 50 år" producerad av Mia Gröndahl visas på Folkets Hus, Järntorget.

Uttalanden

Den 25 september 2001 skickade PGS ett uttalande till USA:s president och statssekreterare, samt till Israels premiärminister och utrikesminister med anledningen av bortdrivningen av palestinier från södra Västbanken.

I nr 3-4 av Palestina NU skriver Seppo Sinemaa om parlamentsledamoten Azmi Bishara. När PGS nåddes av beskedet om anklagelserna som riktas mot honom skrev vi ett uttalande som skickades till Mr Avraham Burg, talman i Knesset. Vi skrev även ett uttalande som skickades till alla regeringspartier och till utrikesutskottet där dom uppmanas att följa utvecklingen och ge sitt stöd till Azmi Bishara. Processen kommer att vara en viktig test för Israel och kommer att avslöja myndigheternas diskriminering av den egna befolkningen.

Uttalandet skickades även till all media.

Den 2 januari 2000 arresterades Dr Mustafa Barghouthi (UPMRC) av israelisk polis och militär efter att ha hållit en presskonferens på American Colony i östra Jerusalem. Så snart PGS fick information om arresteringen informerade vi UD, svenska folkrörelser och fackföreningar samt media. Vi höll telefonkontakt med UPMRC tills Dr Barghouthi frisläpptes senare på kvällen.

Bojkott

Palestinagruppen i Stockholm fortsätter sitt arbete med bojkott. De flygblad och affischer som de framställt har beställts av privatpersoner och organisationer runt om i Sverige. Vill du veta mer kontakta: Ammar Makboul nablus@telia.com Shahin Eghraghi eghraghi@hotmail.com

Världsbutik i Solidaritetshuset i Stockholm

I Solidaritetshuset har det öppnats en Världsbutik där Palestinagrupperna säljer böcker och hantverk från Mellanöstern. Till detta behövs det frivilliga som

ställer upp någon lördag då och då för att vi ska klara det !

Om du är intresserad av att stå i butiken någon gång då och då så hör av dig till kontoret; 08 - 641 72 88

Gaza Community Mental Health Programme

PGS har lämnat in en ansökan till Sida om fortsatt stöd för GCMHP:s arbete 2002-2004. Ansökan gäller ett fortsatt stöd till "Mental Health of Children of the Gaza Strip"

Abu Diis Youth Club

PGS treåriga stöd till Abu Diis Youth Club gick ut i december 2001. En ny ansökan lämnades in till Forum Syd och ett positivt svar lämnades i februari.

I det nya projektet kommer vi att stödja inköp av idrottsutrustning, fortsatt stöd till förbättring av gårdsplanen, installering av varmvattenberedare samt sommarläger för barn och ungdomar.

Abu Diis

I läsestugan och dagiset i Abu Diis pågår

verksamheten för fullt. Projektansvarig på plats menar att det är mycket viktigt att dessa verksamheter fungerar trots det mycket svåra politiska läget som ett alternativ till det dagliga våld som barnen utsätts för.

Det är också viktigt för befolkningen i Abu Diis med både det ekonomiska och moraliska stöd dom får via PGS, det visar på att det palestinska folket inte är helt bortglömda i dessa svåra tider.

Askar Camp bibliotek och datortek

Stödet till Askar Camp gick ut i december 2000 eftersom verksamheten förväntades bli självförsörjande. Sedan den nya Intifadan startade i september 2001 har det dock blivit mer och mer klart att ett fortsatt stöd behövs.

En ny ansökan lämnades in till Forum Syd och ett positivt

Insamling på Sergels torg i samband med manifestationen "En stridsvagn på Sergels torg". FOTO: Erik Olsson

Palestinainsamlingen

Utdrag ur verksamhetsberättelse inför PGS kongress 9-10 mars.

Palestinainsamlingen samlade 2000 in 677.000 kronor och 2001 672.000 kronor. De närmast föregående åren har insamlingsresultatet legat mellan 250.000 och 300.000 kr. Ökningen beror främst på Akuthjälpinsamlingen där flera organisationer bidrog med större summor Fadderinbetalningarna och privata gåvor har också ökat mycket kraftigt sedan början på den nya Intifadan. Brödet och Fiskarna betalade i december 2001 150.000 kr för vidarebefordran till GCMHP. Tabellen nedan visar ett schematiskt bokslut. Nyckeltalen information och administration vardera 3-4 procent av insamlingsresultatet är ungefär hälften av tidigare år främst på grund av de ökade intäkterna. 31/12 2001 var det egna kapitalet (banktillgodohavanden ca 390.000 kr).

Intäkter	2000	2001	Kostnader	2000	2001
Faddrar	292.000	387.000	Projekten	193.000	171.000
Privata gåvor	161.000	63.000	Övrigt bistånd	525.000	480.000
Org	182.000	173.000	Information	28.000	20.000
Lokalgrp	42.000	29.000	Administration	19.000	17.000
Övrigt	20.000				
Ränta	8.000	8.000			
Summa	685.000	680.000		765.000	688.000

Håkan Brunnström

svar lämnades i februari.

I projektet ingår löner till de två deltidsanställda som arbetar på biblioteket samt arvoden för datorlärare.

Projektet stöder även inköp av böcker, ritmaterial, utflykter för barnen, kulturaktiviteter samt för uppkoppling till internet.

Libanon

Community Based Rehabilitation CBR i Beddawi och Nahr El Barred

Det var planerat en utvärdering av utomstående konsulter av CBR projektet under hösten 2001. Detta har inte gått att genomföras då den som ska utvärdera projektet kommer från Västbanken. PGS arbetar vidare med att han ska kunna lämna Nablus och resa till Libanon i början av februari.

PGS har ansökt om förlängning av stöd till projektet från Sida.

POSTTIDNING B

Palestinagrupperna i Sverige

Tegelviksgatan 40

116 41 Stockholm

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återsänds
försändelsen med den nya adressen på
baksidan (ej adressidan)

Stöd Palestinainsamlingen

pg 65 65 74-1

Bli fadder för Palestina!